

Proletari din toate țările, uniți-vă!

T

M I S

Anul IX, iunie 1974

Nr. 5 (115), 16 pagini, 1,50 lei

Revistă a Comitetului județean pentru cultură și educație socialistă Constanța, editată de ziarul „Dobrogea nouă”

UNITATE ȘI DINAMISM

Remarcabil eveniment al vieții politice a patriei, primul Congres al Frontului Unității Socialiste, desfășurat la finele lui mai, a fost urmărit cu vie atenție de întregul popor, ca o expresie a deplinei unități de gândire și acțiune a națiunii noastre în jurul partidului, ca afirmare largă și autentică a democrației socialiste. Constituit cu aproape șase ani în urmă, Frontul Unității Socialiste s-a dovedit un forum al națiunii noastre angajată în edificarea multilaterală a socialismului, întrunind toate organizațiile de masă și obștești, și, prin ele, marea majoritate a populației, fără deosebire de naționalitate, o bază de amplă deschidere spre viitor a conștiinței de sine a poporului nostru, sub conducerea clarvăzătoare a partidului. Continuator al tradițiilor de manifestare în coeziune a forțelor progresiste naționale, al unității în cuget și simțire a maselor, factor determinant al tuturor victoriilor istorice ale poporului român, Frontul Unității Socialiste, la primul Congres al său, a marcat o nouă etapă a înaintării, angajării și afirmării noastre în făurirea unui destin luminos. Exponent al voinței unanime a poporului, al aspirațiilor sale de progres social, prosperitate și pace, cel mai bun din cei mai buni fii ai patriei, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a fost ales, în cadrul acestui organism democratic de cea mai largă reprezentare, în funcția de președinte al Frontului Unității Socialiste. Această alegere consfințește încă o dată sentimentul de dragoste și preluare al tuturor fiilor țării, fără deosebire de naționalitate, față de tovarășul Nicolae Ceaușescu, mindria tuturor cetățenilor patriei de a avea în fruntea lor pe cel mai dăruit și înțelept militant al idealurilor României socialiste. Secretar general al Partidului Comunist Român, președinte al Republicii Socialiste România, președintele Frontului Unității Socialiste, iată cea mai înaltă și mai grăitoare dovadă a unității indestructibile a întregului nostru popor în jurul partidului, a tovarășului Nicolae Ceaușescu personal, expresia dinamică a conștiinței de sine a națiunii noastre socialiste.

Ideile de o excepțională pregnanță din expunerea făcută cu acest prilej de tovarășul Nicolae Ceaușescu, idei călăuzitoare, fertile și novatoare, ne stăruie vibrant în memorie. Astfel, definirea obiectivului principal al Frontului Unității Socialiste: realizarea programului partidului de dezvoltare economico-socială a țării, a rolului său în unirea eforturilor națiunii în vederea înlăturării politicii interne și externe a partidului și statului, a menirii sale de a fi într-o măsură

OCTAVIAN GEORGESCU

(Continuare în pag. 2)

Clopotniță prin veacuri spre lumină
Și bolta pentru neștirbită țară,
Străbuni răpuși, aicea înviară
Să risipească vechile blesteme.
Cu paloș de credință, cupă plină,

un om

Un om e fără seamăn.
Cu dragoste-l privesc.
Luceferii în horă i se-nchină.
Prin el văd, sub un soare, prins în horă,
Tot neamul românesc.

C.A. MUNTEANU

• ZOE BAICOIANU

Bogățiile Dobrogei

MOD ȘI MODEL UMAN

Problema modului uman, altfel spus, a naturii umane, revine în preocupările multor cercetători, antropologi, istorici și filosofi ai culturii, teoreticieni ai artei, economiști sau sociologi. Întrebarea este nu numai dacă se poate vorbi de un mod, o natură, o esență specific umană, ca de o structură ale cărei date generale valabile sînt permanente, ci anume, cum evoluează aceste date sau trăsături. Se înțelege că opiniile sînt diferite, fie pentru că unghiurile de abordare a problemei diferă, fie pentru că situațiile nu coincid. Unii afirmă o prevalență a naturii umane, alții refuză existența ei. Unii consideră natura umană ca o sumă de date bio-psihice comune speciei. Alții, consideră această natură doar ca pe o capacitate de creare a valorilor materiale și spirituale. În fine, există puncte de vedere pesimiste, după care natura umană e contradictorie și imuabilă, omul e o ființă damnată etc. Încercările de definire a omului își au o istorie a lor, cu implicații anume în gândirea contemporană. Să ne amintim că stagiulul considera omul „zoon politikon”, Protagoras afirma că „omul e măsura tuturor lucrurilor”. E un punct de plecare. Renașterea va așeza omul în centrul universului. Antropocentrismul va fi cheia de boltă a umanismului activ. De-abia de la Marx, însă, omul nu mai este gândit ca o entitate abstractă, ci în contextul relațiilor sociale, praxis-ului transformator. Tînărul Marx va scrie despre o „reîntoarcere a omului în sine însuși”, prin eliberarea sa de sclavia neomenei. Walt Whitman va exclama într-un amplu poem: „omul concret, din creștet pînă-n tălpi, pe el îl cînt”. Modelul umanismului marxist este „omul integral”, cel care, eliberîndu-se de servituți, va face saltul din imperiul necesității în cel al libertății.

Ce este, în ce constă natura umană? Ea nu poate fi considerată doar o sumă de trăsături bio-psihice care l-au diferențiat pe om pe scara animală. Omul trebuie văzut în complexitatea sa, ca ființă bio-psihică și socială deopotrivă, ca fiu al naturii și al societății, conștientă a naturii și creator al civilizației. Natura umană apare astfel ca o sumă de valori cristalizate pe treptele devenirii social-istorice. Tendințele, aspirațiile, altfel spus, liniile de continuitate sînt lesne de urmărit. Astfel, tendința de creare a frumosului și utilului este specifică, în timp și spațiu, tuturor popoarelor. Nenumărate sînt exemplele care creditează o altă tendință, aceea de a supraviețui, de a învinge timpul, moartea, uitarea, prin creații de natură materială și spirituală. Miturile culturale, tradițiile perene, elementele de înțelepciune și etică populară sînt tot atîtea valori. Tot astfel, aspirațiile spre mai bine, seeta de dreptate, privirea în viitor. Un estetician va aduce în favoarea ideii de natură umană argumentele

ION LUNGU

(Continuare în pag. 2)

puternica expresie de dragoste și voință a națiunii noastre

Am fost martorii unui eveniment de o mare însemnătate istorică în viața națiunii noastre — primul Congres al Frontului Unității Socialiste —, care a debătut, într-un spirit de înaltă responsabilitate, sarcinile dezvoltării actuale și viitoare ale societății românești, rolul și atribuțiile ce revin acestui organism pentru unirea tuturor forțelor și energiilor creatoare ale poporului, pentru ridicarea patriei pe noi culmi ale progresului și civilizației.

Marele forum al unității de voință a națiunii, dînd glas sentimentelor de înaltă prețuire de care se bucură conducătorul partidului și statului în rîndul poporului, a ales, într-o impresionantă unanimitate, pe tovarășul Nicolae Ceaușescu în înalta funcție

de președinte al Frontului Unității Socialiste.

Am trăit cu toții o nouă și vibrantă manifestare a unității și coeziunii întregului nostru popor în jurul Partidului Comunist Român, ale cărui principii și orientări fundamentale stabilite de Congresul al X-lea și Conferința națională sînt confirmate de mersul nostru pe drumul făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate, de evoluția vieții internaționale contemporane.

Amplă expunere prezentată la Con-

gres de tovarășul Nicolae Ceaușescu — „Rolul și sarcinile Frontului Unității Socialiste în înlăturarea programului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate, a politicii externe a României de pace și colaborare” — constituie un document fundamental pentru înțelegerea complexelor probleme internaționale care frămîntă lumea contemporană, un bilanț lucid, realist și profund principal al vastei activități desfășurate de partidul și statul nostru, relevă, încă o dată, rolul esențial al secre-

tarului general al partidului, tovarășului Nicolae Ceaușescu, în elaborarea principiilor și orientărilor politicii noastre externe, ca și în înlăturarea ei strălucită în viață. Ea relevă în toate dimensiunile ei înalta responsabilitate pe care conducerea statului nostru socialist o simte față de destinele României, față de vocația țării în arena mondială, vocație ce concentrează aspirațiile unui popor constructor al vieții noi, întemeiat pe cele mai nobile idealuri umaniste.

Niciodată nu a existat în zbuciu-

mata noastră istorie o mai deplină concordanță între fondul de viață — interese, sentimente, tradiții, perspective — al poporului și politica internă și externă a conducerii de stat. Aceasta este urmarea faptului că partidul nostru se inspiră din fondul de viață al poporului, îl exprimă și îl apără cu credință, cu consecvență, cu înțelepciune.

Promovind cu consecvență dezvoltarea relațiilor cu țările socialiste, România diversifică raporturile sale bilaterale cu toate statele, indiferent de orînduirea lor socială. Extinderea multilaterală a legăturilor diplomatice

SIMION TAVITIAN

(Continuare în pag. 2)

„Cunosc S.M.A.-urile din Dobrogea cum îmi cunosc casa și pot să spun fără greșală că cel mai bun dintre ele e Castelu”, zice Inginerul șef al Întreprinderii de mecanizare a agriculturii din județul Constanța, Traian Moraru. Și dacă o să scrieți, vorbele astea ale mele poate or să zică unii, care le-or citi, că le-am spus fiindcă și eu am lucrat acolo. Creadă fiecare ce vrea dar până în 1965 am lucrat cinci ani la S.M.A. Kogălniceanu de Tulcea și cunosc și unitățile din județul vecin, iar de când sint la Întreprindere mă aflu în fiecare zi în altă stațiune.

Dincolo de părerea personală stau argumentele: cinci ani la rând, din 1967 până în 1971 inclusiv, S.M.A. Castelu a păstrat drapelul de frunză pe țară. În 1972, l-a pierdut dar în mod trecător, pentru că unitatea care l-a cîștigat nu a depășit Castelu la indicatori ci a avut realizări cu mult mai mari față de planul propriu, în timp ce Castelu rămăsese la un oarecare plafon. Ori, în ritmul în care merge agricultura noastră de câțiva ani, plafonarea, la orice limită s-ar situa, nu stimulează pe nimeni.

Anul trecut însă, la Castelu și în întregul județ ploaioarele au fost sparte iar mecanizatorii de acolo, cu media de peste 4100 kg de griu la hectar obținut pe rază, au cîștigat din nou locul întâi și drapelul pe țară.

Și dacă din tot S.M.A.-ul acesta frunză pe țară trebuie să-l numesc pe cel mai bun mecanizator eu zic, tot fără greșală, că acela e Nicolae Chiru, șeful secției nr. 2. Tot pe bază de argumente. În primul rând știu atita meserie încît e universal. A lucrat pe toate tipurile de tractoare pe care le-a fabricat România, de la primele I.A.R.-uri, la K.D.-uri, U.T.O.S.-uri și Universalele de ultimă oră; prin minile lui au trecut toate măștile de mașini agricole încît e „doctor” în materie. Le pipăie cu auzul și le alintă durerile cu pipăitul. Pe urmă, știe agrotehnică. Are 20 și ceva de ani de cînd își face meseria, timp în care producțiile obținute au crescut și la griu și la porumb de zece ori (de la 500 la 5000, de la 700 la 7000). Nu e o treabă simplă și nu o poți face decît dacă cunoști toate hărurile și năvurile pămîntului. În sfîrșit, e receptiv la nou, cum se spune, cu toate că nu-ți dai impresia de la început. De cite ori s-a pornit cite o inițiativă nouă, unii poate s-au bătut cu pumnul în pîlîm, în seclînță, s-au angajat, poate că au și început-o și poate că la fel de repede au uitat de ea. Chiru e altfel. Tace la început, rumegă în el, pe urmă se apucă de treabă și nu se mai oprește.

Așa a fost cînd s-a lansat ideea ca toți mecanizatorii să fie din cooperativă sau legați de cooperativă. Chiru a primit în brigadă băieți tineri, începători în care alții n-aveau încredere dar din care el a făcut oameni. Așa a fost și cu desființarea campaniilor de reparații. Chiru cu brigada lui a fost primul care n-a mai așteptat să vină iarna să repare tractoarele și mașinile agricole. Operațiile astea au intrat într-un ciclu permanent, din mers, pe bază de grafic, încît niciodată oamenii n-au mai fost surprinși nepregătiți de campaniile agricole. De la ei s-au molipsit și ceilalți și inițiativa a prins, s-a extins.

Inginerul Ion Toma, directorul S.M.A. Castelu, e omul faptelor concrete, la zi, și un narator mai reținut. Dar faptele-s fapte. „Secția pe care o conduce Nicolae Chiru, relatează el, a mai introdus între timp un sistem nou de lucru: „auto-service” la întreținere. Mai concret, doi

despre un om și niște secrete...

mecanizatori au devenit mecanici de întreținere care fac această operație în permanență în timpul în care cei care lucrează în brazdă se odihnesc, de regulă noaptea. Dimineața predau utilajele la cheie, în stare de pornire. Se elimină timpuri morți. Mecanizatorii sint ca niște piloți, zice Ion Toma. În cursul zilei, unul din cei doi mecanici zboară ca fulgerul ori de cite ori e nevoie, cu atelierul mobil, acolo unde e solicitat. În felul acesta, mecanizatorii lui Chiru au cel mai mare indice de folosirea tractoarelor: aproape 300 de zile pe an. Apoi, să-i luăm la eficiență: au cele mai mari venituri. Cu cheltuielile de 690 lei realizează 1000 de lei venituri din care 340 rămîn beneficii. Pentru asta Chiru se ocupă în permanență ca cei 30 de mecanizatori ai lui să aibe front de lucru. Dacă n-au suficiente comenzi de la cooperativă contractează transporturi și lucrări la alte unități. Gropile pentru pomii plantați în primăvară pe șoselele județului ei le-au săpat, cu mașinile. Fac tot ce se poate și trebuie făcut.”

Ion Păun, președintele cooperativei agricole din Castelu, vorbește despre Nicolae Chiru, șeful secției de mecanizare, ca despre omul cel mai apropiat. Au fost pînă acum 10 ani colegi, șefi de brigadă la S.M.A. și se întrecuau în muncă. Acum colaborează în muncă pentru obținerea unor producții cit mai mari. În 1972 au realizat cea mai bună recoltă de porumb din județ: 7030 kg la ha, cu 530 kg peste plan, pentru care cooperativa a primit Ordinul Muncii cl I. În 1972 au realizat cu 829 kg mai mult decît în 1971. În 1973 contribuția mecanizatorilor la aceste culturi a fost de 100% la păloase și de 80% la prăști-toare. Toți mecanizatorii colaborează cu procente importante, la livada care se întinde pe 169 de ha, la lucrările din legumicultură pe 115 ha., în zootehnie la prepararea furajelor pentru șeptelul care numără 1300 taurine, 2000 de oi și 38.000 de păsări, la irigații pentru repararea și întreținerea celor 46 de moto-pompe. Chiru,

care e de 12 ani membru în consiliul de conducere al cooperativei, e toată ziua pe cîmp, la zootehnie, la moto-pompe, controlează munca mecanizatorilor, reglează mașinile, repară dacă e cazul cot la cot cu mecanicii sau dă soluții. El e de două ori interesat: o dată pentru cooperativă, să obțină recolte cit mai bune, a doua oară pentru S.M.A. să folosească mașinile la randament maxim și să obțină beneficii. În toamna trecută, tot așteptînd să cadă ploile, au înțrîziat semănatul. Apoi, să nu piardă perioada optimă, au însămînat și noaptea, la lumina farurilor. Astă vară, la recoltat, după ce au intrat în brazdă nu s-au oprit o clipă pînă n-au terminat primul, în numai nouă zile lucrătoare. Nici o defecțiune nu s-a ivit și nici o combina n-a stat în toată campania.

Îl caut pe Chiru la sediul secției de mecanizare care seamănă cu un S.M.A. în miniatură: atelier bine utilat, remize și chiar un birou cochot. Dar el e pe cîmp cu atelierul mobil. E un om vinjos, la aproape 40 de ani, din care aproape un sfert de veac și l-a trăit pe tractoare sau pe lingă tractoare. Tatăl lui, Coman Chiru, fusese, cu ani în urmă, primul om din sat care se înscrișese în cooperativa agricolă, în timp ce Nicolae era primul copil care plecase la școala de tractoriști. Îi relatez ce cred oamenii despre el, dar Chiru nu pare prea în-cîntat.

„Nu-mi aparțin numai mie isprăvile astea. Meritul e al tuturor celor 30 de mecanizatori”. Și începe să le spună pe nume, de la cei mai în vîrstă, cu cite 20 de ani la volan, cum sint Victor Panait, Ion Frincu și Sabri Genișă, pînă la cei care au implinit 2-3 ani pe tractor: Constantin Seceleanu, Dumitru Petracu, Viorel Lupșă.

„Nu ne-am făcut decît meseria. A-bia de acum putem să spunem că am aflat niște secrete, altele decît cele care erau valabile pînă acum. Ele tîin de parametrii unor elemente esențiale: timpul de însămîntare, solul, densitatea, pregătirea solului, doza de apă și îngrășăminte. Fiecare din aceste elemente poate contribui cu citeva sute de kile în plus sau în minus la recoltă. Cred că acum stăpînim bine alfabetul acesta și de aceea ne pregătim să împingem recoltele medii la 5000 kg la griu și 10-12000 kg la porumb. Că se poate, am dovedit-o chiar noi, pe unele sole la griu, anul trecut, iar la porumb, pe parcelele lucrate în acord global de Ion Chivăroiu, Elena Ciornei, Sulman Musteșeu, Ablazi Negoadi și alții s-au obținut recorduri chiar de cite 13.000 kg.”

La sediul cooperativei, aveam să aflăm că și mecanizatorii au lucrat și anul trecut, și voiau și acum cite un hectar de porumb în acord. Ei au obținut cu cite două, trei mii de kile peste media cooperativei. Înșuși Nicolae Chiru a realizat 11 tone la hectar.

Să fi aminorat să-mi spună acest „amănunt” altădată, cînd speră să obțină mai mult? Cîneva mi-a mai spus că Nicolae Chiru e decorat cu Ordinul Muncii, dar în același timp e pârtaș direct la ordinele primite atît de S.M.A. cit și de cooperativa agricolă.

La plecare, pe ușițele de asfalt și piatră ale comunei, mîrginite de alei cu trandafiri și trotuare de beton, străjulte de case care definesc bunăstarea și prosperitatea, altcineva a ținut să mai spună: Nicolae Chiru e și deputat comunal și unul din în-lmoșii gospodari ai satului.

GEORGE MIHĂESCU

UNITATE ȘI DINAMISM

(Urmare din pag. 1)

crescînd un forum național de manifestare a democrației socialiste, acordarea unor atribuții largi organizațiilor de masă și obștești în ridicarea necontenită a nivelului de conștiință și cunoaștere al tuturor cetățenilor patriei, ne arată, cu claritate, sensul devenirii societății românești, ca unitate în acțiune, consacrată aceluiași ideal, edificarea multilaterală a socialismului. În acest proces, în cadrul acestei unități propulsive de valori materiale și spirituale, forța conducătoare este Partidul Comunist Român care asigură elaborarea politicii și conducerea întregii activități, a întregului popor, în mersul său spre comunism. În același timp, crește rolul statului socialist, ca stat al oamenilor muncii, care asigură cadrul organizatoric adecvat activității unitare a tuturor sectoarelor, pentru aplicarea formă și consecvență a politicii partidului. De o profundă viziune politică și umanistă s-au dovedit ideile privind afirmarea unei politici active de pace și colaborare a României socialiste cu toate popoarele iubitoare de pace, inițiativele țării noastre, ale tovarășului Nicolae Ceaușescu personal, propunerile și acțiunile menite să

contribuie la realizarea unui climat de destindere și colaborare reciproc avantajoasă între toate statele lumii. În expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu rostită la primul Congres al Frontului Unității Socialiste, un capitol a fost consacrat reliefării principiilor politicii externe a partidului și statului nostru, analizei științifice a problemelor cu care e confruntată lumea contemporană, a situației păcii în lume. Poziția formă a partidului și statului nostru a fost subliniată fără lăgădă: „România este hotărîtă să acționeze și în viitor din toate puterile pentru a contribui la crearea unei ordini noi în relațiile internaționale în cadrul căreia fiecare popor să se poată bucura de cuceririle progresului și civilizației”.

În acest an jubiliar, anul al XXX-lea de la insurecția națională antifascistă armată, în împlinirea acestor sărbători și a Congresului al XI-lea al Partidului, inimile noastre bat cu o aceeași vibrație, cugetele noastre exprimă același ideal, faptele noastre de zi cu zi reflectă aceeași hotărîre neprecupețită de a transpune în viață cuvîntul partidului, Partidul-Ceaușescu-România, iată înalta deviză prin care întregă națiune socialistă se exprimă pe sine, făurindu-și propriul ei destin.

MOD ȘI MODEL UMAN

(Urmare din pag. 1)

literaturii și artei, arătînd astfel că epopeile ne vorbesc și astăzi în graiul unor sentimente neperitoare, că frescele din Pompei plac tuturor, așa cum Tagore sau Kawabata plac în Europa sau Brancuși în America etc. Modelele culturale aparținînd unor popoare sau sfere de cultură, prin ceea ce au ele mai valoros și general uman, intră în patrimoniul umanității, devin valori universale. Prin formele lor de concentrare, culturile creează valori, prin formele lor de expansiune și întreprindere, culturile comunică prin infinite vase comunicante. Artele și științele sint permanențe ale spiritului uman, valorile lor sint mesaje universale. Iată de ce nu putem accepta teoriile care contestă legitimitatea naturii umane. Nu acceptăm, însă, nici teoriile după care natura umană este dată a priori, o dată pentru totdeauna, în forme închise și inchiastate, nici lamentațiile despre „existența tragică” a omului, despre contradicțiile imuabile ale ființei umane, privită deasupra realității social-istorice, ruptă de contextul social-cultural. Modul uman se înscrie pe spirala devenirii sale istorice. Se înțelege că, de la o epocă la alta, uneori de la o țară la alta, modelul uman este altul. Desconsiderat, sclavul este redus la rolul de „unealtă vorbitoare”, dar Esop sau Spartacus pot fi modele pentru el, în tendința sa de a se elibera. Tot astfel, în feudalism, capii răscoalelor țărănești devin eroi populari, modele ale unei aspirații colective. Baladele noastre evocă asemenea modele ale luptei pentru libertate socială și națională. Legendele istorice păstrează efigiile luminoase ale domnitorilor cu dragoste de țară. Un model care traversează spațiul nostru istoric este conținut în expresia „să fii om de omenie”. Unele modele umane au fost valabile într-o epocă, într-o țară anume, cum este acel „l'honnête homme”, la francezi, gentlemanul la englezi etc. Se înțelege că, în societățile scindate în clase antagonice, unul era modelul clasei stăpînitoare, altul acela

sau acelea ale claselor asuprite. Astfel, în Evul Mediu european s-a vorbit mult despre virtuțile teologale sau despre virtuțile cavaleresti la care, firește, iobagii sau servii nu aveau cum să aspire. Acel „uomo singolare” sau „uomo universale” al Renașterii era un model opus dogmelor teologale și Sfîntului Oficiu, de către orășele cîltăți. Era o prefigurare a omului liber și demn, despre care vor vorbi apoi raționaliștii, a omului deschis cunoașterii multilaterale, în sensul pe care îl vor dezvolta enciclopediștii? E posibil ca un model să dobindească o altă accepție, o altă încărcătură, îmbogățindu-se deci, de la o epocă la alta. Așa se întîmplă cu miturile culturale, Prometeu, de pildă, care cunoaște mai multe ipostaze, de la Eschyl la Goethe, de aici la Gide etc. Jean-Jacques Rousseau oferă oare un model prin Emile al său ori prin „visările unui hoinar singuratic”? În literatura rusă există o galerie a „oamenilor de prisos”. Erau modele? Desigur că visătorii aceștia sau alții reflectau tendințe și aspirații ale unei clase sau pătri, într-o epocă, într-o țară. Sint, însă, și personaje care exprimă spiritul unui popor sau măcar o trăsătură a acestuia și care, prin vibrația lor, a-jung modele ale umanității. Dar și atunci, Don Quijote poate fi despărțit de Sancho Pansa, Thyl Ulenspiegel de Lame Goodzak? În literatura noastră, un Harap Alb este (alături de năzdrăvanii Setilă, Păsărilă) imaginea unui erou popular, o Vitoria Lipă care este modelul femeii vrednice și curajoase de la munte etc. Eroi populari, acea pereche din basme, Făt-Frumos și Ilcana Cosînzeana, vitejii din balade sint modele seculare.

Modelele de urmat în viața socială sint multiple. Nu numai modelele populare și nici doar modelele literaturii culte. Marile figuri ale istoriei noastre oferă datele unui model patriotic. Comuniștii, eroii căzuți în anii grei ai ilegalității, constructorii socialismului, eroii muncii pașnice, creatoare — iată tot atitea modele, fiecare influențînd fertil formarea și consolidarea unor convingeri și atitudini morale și sociale.

puternica expresie de dragoste și voință a națiunii noastre

(Urmare din pag. 1)

cu state avînd altă orînduire socială nu înseamnă, firește, omiterea deosebirilor provenind din caracterul diferit al orînduirii sociale, din modul de interpretare a evenimentelor sau a proceselor care au loc în lume.

Luînd parte activă la desfășurarea problemelor majore ale vieții internaționale, exprimînd punctul de vedere clar, ferm, al țării noastre în aceste probleme, venind cu inițiative și propuneri raționale la O.N.U. și la alte organizații internaționale, România contribuie la înfăptuirea politicii noastre externe.

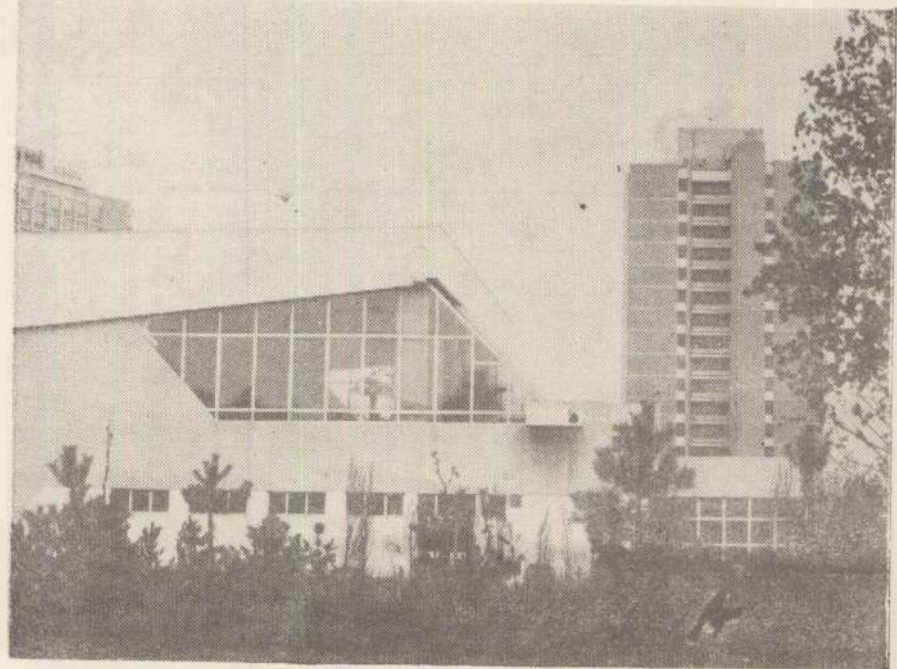
În toate problemele arzătoare ale vieții contemporane, poziția României este urmărită cu atenție, deoarece punctul nostru de vedere corespunde nu numai intereselor poporului român, dar și intereselor generale ale umanității, colaborării și securității internaționale. În slujba acestei politici de pace dreaptă între națiuni sint puse și atitudinile, și acțiunile României socialiste. Poporul nostru, liber și stăpîn pe soarta sa, se împotrivesc de cu formitate imperialismului, tendințelor de dominare și asuprire a altor popoare, salută și sprijină cu entuziasm lupta popoarelor pentru li-

bertate și viață proprie. Subliniînd această dominantă a politicii noastre, tovarășul Nicolae Ceaușescu exprimă însăși firea poporului nostru.

„În mod deosebit — se arată în Rezoluția Congresului Frontului Unității Socialiste — Congresul subliniază rolul esențial și contribuția personală, hotărîtoare, adusă la elaborarea și realizarea întregii politici externe a României de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, președintele Frontului Unității Socialiste, care, prin activitatea sa dinamică, neobosită, plină de pasiune și principialitate revoluționară, prin neînmurimul devotament pentru patrie și popor, prin internaționalismul său consecvent, servește cu înaltă răspundere interesele României, interesele generale ale socialismului, idealurile de pace și progres social, de colaborare și înțelegere internațională. Inițiativele și contactele internaționale ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, vizitele întreprinse în numeroase țări ale lumii — din Europa, Asia, Africa, America de Nord și America Latină — acțiuni strălucite și de excepțională importanță ale politicii externe românești, au avut drept rezultat adîncirea

relațiilor de prietenie și colaborare cu celelalte țări socialiste, cu partidele comuniste și muncitorești, cu alte partide și organizații democratice progresiste, au dus la extinderea legăturilor de solidaritate militantă cu tinerele state angajate pe calea dezvoltării de sine stătătoare, cu mișcările de eliberare națională, cu forțele revoluționare, antiimperialiste și anticolonialiste, la amplificarea raporturilor cu numeroase alte state ale lumii. Declarațiile solemne comune, tratatele, înțelegerile și comunicatele comune semnate cu aceste prilejuri au pus baze trănicioare pentru intensificarea colaborării reciproce avantajoase, constituînd, în același timp, contribuții de mare însemnătate ale României la afirmarea principiilor unor noi relații internaționale bazate pe deplină egalitate și respect reciproc, la îmbunătățirea generală a climatului politic și a înțelegerii între națiuni, la stimularea cursului spre destindere și colaborare internațională.”

Victoriile istorice în construcția societății socialiste, precum și rezultatele de mare prestigiu dobîndite de România pe plan internațional constituie expresia forței politice a partidului nostru comunist.

● Complexul sanatorial Eforie Nord

Pe plan național și mondial, epoca contemporană se caracterizează printr-un adânc proces de metamorfoză a școlii, sub influența transformărilor social-economice în viața popoarelor, a evoluției explozive a progresului științific și a accelerării extraordinare din domeniul tehnicii. Ca rezultat al acțiunii conjugate a factorilor obiectivi și subiectivi, social-economici, politici, cultural-istorici și demografici, schimbările care au loc în sistemele educaționale capătă, desigur, o expresie specifică în fiecare etapă istorică și în fiecare țară. În cele ce urmează ne propunem să surprindem, într-un orizont de generalitate, ceea ce este comun în direcțiile de mișcare ale învățământului românesc ca subsistem al sistemului social global, privite în contextul tendințelor de evoluție ale sistemelor de învățământ pe plan mondial. Cu alte cuvinte, dincolo de aspectele specifice deosebite de complexe ale structurii învățământului din țara noastră și din fiecare țară, analiza sistemelor educative pe ansamblul lor uman, atât în țările dezvoltate, cât și în cele în curs de dezvoltare, socialiste și nesocialiste, evidențiază unele tendințe cu valabilitate universală, determinate de problemele educaționale ale societății moderne.

1. Elementul general cel mai caracteristic în structura organizatorică a sistemelor educaționale pe plan mondial este faptul că treptele clasice de învățământ (primar, gimnazial, liceal și superior) formează un tot. Necesitatea realizării unor structuri stabile pe baza unei concepții unitare asupra întregului sistem de învățământ, care să ofere un cadru adecvat perfecționării continue a procesului instructiv-educativ constituie, de fapt, unul din obiectivele de bază ale Hotărârii Plenarei C.C. al P.C.R. din iunie 1973 cu privire la dezvoltarea și perfecționarea învățământului în R.S.R. Se înțelege de la sine că schema similară a treptelor clasice de învățământ pe plan mondial și o concepție unitară pentru stabilirea întregului ansamblu de probleme ale strategiei conducerii politice și pedagogice a învățământului în etapa contemporană reflectă, la modul cel mai general, experiența de veacuri a omenirii în transmiterea fondului comun de cunoștințe și experiențe. Întrucât sistemul de învățământ interacționează cu societatea într-un mod specific, aceeași structură de învățământ, din punctul de vedere al celor patru trepte, poate servi unor idealuri și cerințe educative diferite. În acest cadru însă nu vom insista asupra nenumăratei diversități de tipuri de instituții școlare, de forme și conținuturi existente în fiecare țară, care dau caracterul național al sistemului de învățământ, ca reflectare a experienței și nevoilor specifice ale fiecărui popor.

2. Un alt element caracteristic în abordarea funcțional-dinamică a evoluției sistemelor educaționale îl constituie adăugarea și integrarea învățământului preșcolar și a celui postuniversitar, ca părți organice interdependente, la și în structura clasică generală și unitară a sistemelor de învățământ. În cuvântarea la încheierea lucrărilor Plenarei C.C. al P.C.R. cu privire la dezvoltarea și perfecționarea învățământului din iunie 1973, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta că în acest fel „avem posibilitatea să urmărim, într-o concepție unitară, întregul proces de învățământ și de pregătire a cadrelor, începând de la grădinițele de copii”.

Până la sfârșitul actualului deceniu va fi cuprinsă în grădinițe aproape întreaga populație preșcolară din țara noastră în vârstă de 3-6 ani, iar începând cu anul școlar viitor se urmărește generalizarea, în linii mari, a învățământului preșcolar pentru copiii de 5 ani, astfel încât toți copiii să poată primi în mod instituționalizat o anumită educație și anumite cunoștințe care să le faciliteze intrarea în ciclul I primar. Se creează în acest mod posibilitatea stabilirii unei relații funcționale între învățământul preșcolar și cel general-obligatoriu, în sensul că educația organizată de care vor beneficia toți sau aproape toți preșcolarii va influența învățământul primar în direcția îmbogățirii lui și a accelerării dezvoltării intelectuale.

Cît privește învățământul postuniversitar, activitatea de reîmprobare a cunoștințelor, de desăvîșire a pregătirii profesionale sau de recalificare a devenit o cerință a epocii moderne și tînde să se legitimeze, tot mai pregnant, ca o constantă a vieții sociale românești. Toate curbele vieții înregistreză evoluții spectaculoase, termeni ca explozie informațională, explozie științifică, explozie demografică, explozie școlară fiind astăzi de largă circulație.

Prin legea din martie 1971, în țara noastră s-a creat perfecționării un cadru instituțional novator și de largă perspectivă. Dar, poate că în nici un alt domeniu de activitate nu este mai acută ideea perfecționării continue ca în sfera activității didactice. „A fi învechit” este un calificativ distrugător pentru orice cadru didactic și pentru orice conducător din învățământ. Tocmai de aceea este cu totul paradoxal să pregătim școlarii pentru o societate în continuă schimbare, mărginindu-ne să-i învățăm ceea ce noi înșine am învățat cîndva. Săse-

le de succes ale învățământului în lupta sa cu timpul sînt oarecum diminuate de acele cadre didactice la care se manifestă comoditate, conservatorism, rezistențe în recunoașterea propriilor lipsuri, în pregătirea științifico-pedagogică proprie și în slăbul nivel de pregătire a școlarilor cu care lucrează. Considerăm că prin modificările ce se vor aduce Statutului personalului didactic, sporirea exigenței în încadrarea cadrelor didactice poate cuprinde și unele măsuri ferme și de curaj, punind capăt toleranței față de cel ce dispune de resurse profesionale limitate și promovînd absolvenții de elită, care oferă și garanția că se vor menține permanent în contact cu progresele științei.

3. Pe plan național și mondial se manifestă și tendința creșterii în „talie” a școlilor, ca urmare a măririi efectivelor școlare. Dezvoltarea socială cere cu insistență ca tot mai mulți oameni să învețe cît mai mult. În orașe au apărut deja unități școlare gigant, universitățile și, în genere, institutele superioare cum ar fi Institutul politehnic din București, devenind adevărate microorașe în cadrul centrelor urbane, cu mii de studenți, cadre didactice și personal tehnico-administrativ. Tot în rîndul marilor unități se înscriu școlile generale din mediul urban și liceele, cu foarte multe clase paralele, precum

din lume vîrstă de debut școlar primar este de 6 ani, iar în Anglia și în unele state ale Americii învățămîntul primar începe la 5 ani.

Aspecte specifice în contextul național îmbracă și tendința generalizării învățămîntului secundar. Încercăm un sentiment de mare satisfacție, constatînd că începînd cu anul școlar viitor, întregul efectiv al promoțiilor claselor a VIII-a din țara noastră va fi cuprins în anul I de liceu, iar pînă în anul școlar 1976/1977 va fi generalizată prima treaptă liceală cu durata de 2 ani, respectiv a III și II de liceu (clasele terminale a IX-a și a X-a ale școlii de 10 ani). Treapta a doua cu durata de 2-3 ani, respectiv a III și IV și, în funcție de profil, anul V de liceu, va fi generalizată pînă în anul 1985. În stabilirea celor 8 tipuri de licee, a celor 25 de profile și a celor 84 de specialități, încă din prima treaptă de liceu, s-a avut în vedere realizarea celor două cerințe fundamentale în pregătirea muncitorilor calificați și anume, profilul larg — care să asigure mobilitatea profesională — și specializarea, care să permită integrarea rapidă în producție a tinerilor. Organul central de învățământ, corpul inspectorilor județeni și municipali, toți directorii de școli, ca și întregul personal didactic, au fost și sînt confrunțați cu problemele deosebite de

cestea ne pun în fața unei creații a politici școlare românești de o excepțională importanță, care dau cu adevărat sistemului nostru de învățământ menirea de a forma omul capabil să stăpînească știința, să dispună de un spirit creator și să se integreze în societate ca un factor productiv. În cadrul programului energetic de măsuri pentru transpunerea în viață a acestor cerințe, întreprinderile au fost învestite cu ample funcții educative, colaborarea dintre ele și unitățile de învățământ fiind o condiție esențială a adaptării cît mai mult cu putință a învățămîntului la nevoile social-economice ale țării. Este profilată astfel o nouă tipologie a educației și învățămîntului, depășindu-se cadrul instituțional tradițional prin pierderea caracterului pur livresc al procesului de învățământ, criteriile sale de eficacitate oferindu-le nu numai asvîrșirea de cunoștințe, ci mai ales capacitatea de relaționare a acestora cu viața social-economică.

6. Măsurile și eforturile susținute pentru democratizarea reală a învățămîntului au devenit o parte integrantă a procesului general de democratizare în țara noastră și o caracteristică organizatorică fundamentală care se manifestă în structura învățămîntului din toate țările socialiste. În patria noastră, dezvoltarea acțiunii de democratizare are în vedere

grad de învățămînt și tip de școală, cît și în domeniul conținutului planurilor, programelor și manualelor școlare, al formelor și metodelor de învățămînt, al competențelor didactice și raporturilor profesor-elev, cît și al dispozitivelor tehnice utilizate în învățămînt. Aspectele implicate de fiecare din aceste domenii sînt extrem de numeroase. Într-o ordine acută de priorități, vom pune doar cîteva probleme, începînd cu aceea a relației dintre cursul accelerat al dezvoltării științelor și conținutul învățămîntului. Este o relație bilaterală în care, pe de o parte, învățămîntul trebuie să preia — în acord cu dinamica științei și cu necesitățile producției — realizările științei, să le transpună în termeni și relații didactice — operaționale, iar pe de altă parte, relevăm și traseul invers, de la învățămînt la știință, prin aceea că învățămîntul este și trebuie să fie un factor fundamental de transformare și inovare a științei.

Creșterea receptivității cadrelor didactice pentru cercetarea științifică este de fapt o tendință a epocii contemporane, care se manifestă în dinamizarea cercetărilor efectuate direct de personalul didactic, precum și în fructificarea mai operativă, în procesul de învățământ, a soluțiilor elaborate pe calea cercetării științifice instituționalizate. Dezvoltarea climatului de cercetare științifică în rîndul cadrelor didactice din învățămîntul general, profesional și tehnic presupune însă intensificarea acțiunilor pentru infirmarea părerilor potrivit cărora numai cel din universități și institute academice pot face cercetare științifică, precum și determinarea unei atitudini generale de cercetare față de propria activitate desfășurată. Din punct de vedere strict pedagogic, menționăm că există încă multă experiență pozitivă care veghează în unitățile de învățământ, care este nefructificată, negeneralizată. Preocuparea pentru a desprinde doza de înedit din fiecare școală se va reflecta pozitiv în optimizarea generală a procesului de învățământ din țara noastră. Bineînțeles că relația dintre știință și învățămînt ridică alte foarte numeroase aspecte legate de planuri și programe, de echilibrul dintre informativ și formativ, de mobilitate a profesunilor, de caracterul prioritar al unor discipline în raport cu altele și de opțiunea pentru complexe informaționale integrale.

Acțiunea generală de reorganizare a conținutului învățămîntului impune și dezbateri reorientării sistemului de forme și metode de învățămînt, în sensul optimizării și al revitalizării formelor și metodelor clasice, precum și al unei mai solide înnoiri a ceea ce este tradițional cu ceea ce este autentic nou. Procesul este complex și greu de realizat. El depinde deopotrivă de conducătorii din învățămînt și de profesori, de mentalități și obișnuințe bine fixate prin tradiție. Renovarea metodelor constă în esență într-o regîndire și o reformulare a unor procedee și metode cunoscute, ca urmare a implicațiilor revoluționare tehnico-științifice contemporane, astfel încît elevii să fie stimulați la căutări, la exersarea diferitelor tipuri de raționamente, la confruntarea adevărului. Cu alte cuvinte, metodele noi, active, sînt instrumente de lucru care antrenează pe elevi la dobîndirea cunoștințelor, pricelurilor și deprinderilor prin efort intelectual, pătrunzînd semnificația procesualității științifice, anajundu-i nemijlocit în elaborarea lor, în căutarea răspunsurilor la situațiile-problemă.

Înnoirile în conținutul învățămîntului și în metodele de învățămînt presupun modificări substanțiale de optică și în privința raporturilor profesor-elev. Trebuie depășit nu numai în teorie, dar și în practică, tipul singular de relație univocă și autoritaristă (în mare măsură coercitivă) de la profesor la elev, profesorul fiind transmisitor (emisiator) al cunoștințelor, iar elevul receptor (pasiv) ce trebuie să memoreze un volum dat. E în afară de orice îndoială că acest traseu al relației educaționale nu trebuie abandonat, dar se impune corectat, depășit.

Plecînd de la simpla enunțare a unor dintre tendințele actuale în evoluția sistemului de învățămînt românesc privite în contextul sistemelor de învățămînt pe plan mondial, ne dăm seama că în fața conducătorilor din învățămînt și a personalului didactic din țara noastră stau numeroase și foarte importante sarcini. Este clar pentru oricine că în condițiile în care partidul nostru comunist a dat învățămîntului sistemul de idei și de mijloace spre a-l lega realmente de viață și a-l face mai bogat în substanță, se impune să ridicăm necontenit stacheta realizărilor pentru a folosi efectiv aceste idei și mijloace, pentru a sporii contribuția sa la formarea cadrelor, la ridicarea nivelului de cultură al întregului popor, la dezvoltarea și înflorirea vieții spirituale a națiunii noastre socialiste.

Conf. univ.
dr. VASILE V. POPESCU

unele tendințe în evoluția sistemelor de învățămînt

Doar la un an de la Plenara C.C. al P.C.R. privind dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului (18-19 iunie 1973) constatăm cu mîndrie că vastul program prezentat atunci de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, se realizează cu succes. Trăim cu toții febra cuprinderii absolvenților clasei a VIII-a în prima treaptă a liceului, urmărind creșterea rețelei unităților preșcolare, ea și mutațiile ce se produc în învățămîntul superior care se apropie tot mai mult de realitățile și cerințele vieții economice și spirituale ale patriei.

În împlinirea jubileului de 30 de ani de la eliberare și a celui de-al XI-lea Congres al P.C.R., inspectoratul școlar

al județului Constanța a organizat cîteva reușite manifestări științifice la care cadre didactice de la școlile din județ, cadre de la I.P.P.C.D. București și din aparatul M.E.I. au prezentat interesante comunicări vizînd toamă aspectele și problemele perfecționării structurii, conținutului învățămîntului și metodologiei muncii de pregătire a elevilor. Comunicarea pe care o reproducem a fost prezentată la simpozionul Coordonate ale muncii de conducere a școlii impuse de perfecționarea învățămîntului, desfășurat la Casa corpului didactic Constanța (29 mai 1974). Răspundem astfel solicitării cadrelor didactice participante la această reuniune.

complexelor ale rețelei școlare — licee propriu-zise și filialele acestora organizate în localități ale școlilor generale de la orașe și sate sau ale școlilor profesionale. Cele mai acute probleme sînt acum cele legate de aspectele concrete ale admiterii absolvenților clasei a VIII-a în treapta întâi a liceului și stabilirea conținutului învățămîntului liceal, astfel încît, pe de o parte, să se asigure cuprinderea elevilor la aceste tipuri, profile și specialități care le permit dezvoltarea plenară a personalității lor, iar pe de altă parte, să se asigure forța de muncă calificată în concordanță cu planurile de dezvoltare economico-socială a patriei și cerințele de cadre ale fiecărui județ. La transpunerea în viață a prevederilor Hotărîrii de partid din iunie 1973 participă de fapt nu numai organele de învățămînt, ci și întreprinderile și toți factorii de răspundere din cadrul societății noastre.

5. Accentuarea, cu necesitate strîngentă, a fuziunii dintre pregătirea generală și cea aplicativ-profesională constituie o altă tendință în evoluția sistemelor de învățămînt, care se manifestă atît pe plan național cît și pe plan mondial. Teza formulată de tovarășul Nicolae Ceaușescu cu privire la integrarea învățămîntului cu cercetarea și producția, cerința de a conferi învățămîntului un caracter conștient teoretic, tehnologic, practic și manual, accentuarea acțiunilor de educație în spiritul muncii, toate a-

UN DIALOG FRUCTUOS

Răspunzând invitației guvernului Republicii Socialiste România cei peste 240 de delegați din 34 de țări s-au reunit pentru prima dată de la fondarea Comisiei Economice a O.N.U. pentru Europa (1947) în afara sediului ei permanent de la Geneva, exprimând în acest fel — așa cum a subliniat Secretarul executiv al Comisiei, dr. Janez Stanovnik, înalta apreciere de care se bucură politica României Socialiste în lume.

Timp de 12 zile, Comisia a trecut în revistă cele mai diferite aspecte ale realității economice europene, ale relației dintre tehnologie-industrie și dezvoltarea economică, propunându-și să identifice cele mai adecvate căi pentru dezvoltarea cooperării între toate statele continentului nostru.

Un moment remarcabil al celei de a 29-a Sesiuni a C.E.E./O.N.U. l-a constituit ampla cuvântare rostită în fața participanților de către președintele Republicii Socialiste România, **tovarășul Nicolae Ceaușescu**, în dimineața zilei de 24 aprilie a.c.

Cel dintâi șef de stat care a onorat cu prezența sa Comisia Economică a O.N.U. pentru Europa, a declarat participanților că această comisie ar putea să-și aducă o contribuție tot mai importantă la consolidarea relațiilor de cooperare dintre popoarele europene, pe baza noilor principii ale egalității și democrației care sînt chemate să guverneze ansamblul relațiilor internaționale. „Această reuniune, a declarat președintele Nicolae Ceaușescu, are loc în împrejurări cînd popoarele europene, ca de altfel toate națiunile lumii, sînt confruntate cu probleme deosebit de grave determinate de perpetuarea unor relații inechitabile între state, a unor forme și practici colonialiste și neocolonialiste, de prelungirea crizei monetare, accentuată în ultima vreme de criza energiei, de dificultățile asigurării materiilor prime, de alte aspecte ale vieții economice”.

România crede că „trebuie făcut totuși pentru a crește rolul Organizației Națiunilor Unite în stimularea cooperării economice, tehnico-științifice și culturale, alături în Europa, cit și pe celelalte continente pentru asigurarea participării tuturor statelor la soluționarea marilor probleme care confruntă astăzi omenirea”, a adăugat tovarășul președinte Nicolae Ceaușescu.

În cadrul Sesiunii, Comisia a reales ca președinte și, respectiv, vicepreședinte, pe Miloslav Hruza, adjunct al ministrului Afacerilor externe al Cehoslovaciei și dl. Jens Boyesen, ambasador al Norvegiei în Belgia. Comitetul sesional, înființat în scopul de a examina rapoartele principalelor sale organe subsidiare, s-a reunit sub președinția d-lui A.C. Kirca, reprezentant permanent al Turciei pe lângă Națiunile Unite la Geneva, avîndu-l ca vicepreședinte pe E. Hars, șeful departamentului pentru organizații internaționale din Ministerul Afacerilor Externe al Ungariei.

Includerea Canadei printre țările membre ale C.E.E./O.N.U. a constituit, de asemenea, un moment important al acestei sesiuni.

Canada, care se interesa deosebit de multă vreme de activitatea Comisiei economice a O.N.U. pentru Europa, a luat parte, astfel, pentru întâia oară, ca membră a Comisiei la o sesiune anuală. Intrarea Canadei în C.E.E./O.N.U. la 9 august 1973, a făcut ca numărul statelor membre ale acesteia să se ridice la 34.

Dl. William Barton, reprezentant permanent al Canadei pe lângă Națiunile Unite la Geneva, șeful delegației canadiene, a declarat în discursul său introductiv că hotărîrea Canadei de a cere să fie primită în Comisia Economică a O.N.U. pentru Europa reflectă decizia acestei țări de a-și dezvolta și diversifica în toate domeniile relațiile cu țările europene.

Tehnologia, factor important în dezvoltarea regiunii

Rolul tehnologiei în evoluția economică a Europei, temă centrală a sesiunii, a fost dezbătut de toate delegațiile care au participat la discuțiile cu privire la rolul Comisiei. Deschizând dezbaterile generale cu ocazia ședinței inaugurale, Secretarul executiv, dr. Janez Stanovnik a susținut ideea unei reevaluări a „realităților actuale și a noilor perspective” și a subliniat faptul că dezvoltarea producției nu trebuie să constituie singurul sau principalul obiectiv al politicii economice.

Nu este prea greu, a declarat el, să prevedem o nouă structură de dezvoltare a regiunii C.E.E., caracterizată printr-o mai mare economie, în utilizarea resurselor și a energiei, prin îndepărtarea de tehnologiile care folosesc prea multe resurse în favoarea celor care sînt mai puțin risipitoare și mai eficiente, prin folosirea deplină a științei și cercetării, la care se adaugă schimbări economice, structurale ducînd la o mai mare productivitate prin intermediul unei mai largi și mai intensive specializări internaționale.

Nu ne putem aștepta, a spus el, ca metodele tradiționale să aducă noi impulsuri dezvoltării economice. În vederea unei specializări internaționale sînt necesare abordări de un tip diferit.

O cooperare mai amplă pe plan regional ar putea să ducă la înfăptuirea unei asemenea noi abordări a dezvoltării, în cadrul căreia obiectivele sociale pot fi urmărite în mod deliberat ca părți ale politicilor și planurilor economice, a spus el.

Noi abordări

Există o nevoie de a lărgi schimburile comerciale și cooperarea economică, științifică și tehnologică în regiune, a stabilit Comisia, într-o rezoluție prezentată de România și susținută de 18 țări. C.E.E. ar trebui să joace un rol tot mai mare în dezvoltarea acestor forme de cooperare.

Ameliorarea condițiilor actuale și încheierea cu succes a Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa ar putea să dea un nou impuls și să deschidă noi perspective activității C.E.E. Comisia a hotărît să-și concentreze activitatea asupra unor domenii practice de interes comun, în scopul de a consolida cooperarea bi și multilaterală în regiune. De asemenea s-a luat hotărîrea de a examina noile metode ce pot fi utilizate în vederea formulării și punerii în aplicare a programelor sale cu scopul de a da un nou impuls activităților C.E.E. în climatul îmbunătățit existent în momentul de față în regiune. Comisia a cerut Secretarului executiv să pregătească un raport pentru viitoarea sa sesiune care să conțină sugestii cu privire la aceste programe și metode.

Integrare

Într-o rezoluție care cere principalelor sale organe subsidiare să-și integreze programele de lucru prin cooperarea în cadrul unor proiecte de interes comun, Comisia a atras atenția participanților asupra corolației care există între proiectele C.E.E., asupra necesității de a concentra resursele și de a amina activitățile de mai mică importanță, asupra modalităților de a face economii, totul în vederea obținerii celor mai bune rezultate. Comi-

sia le-a cerut de asemenea să acorde o atenție deosebită studiilor tendințelor și problemelor economice pe termen lung și să convoace reuniuni comune în vederea ameliorării coordonării lor. Secretarul executiv a fost invitat să sprijine aplicarea acestei rezoluții.

Programe de lucru

Programul de lucru al C.E.E. pentru 1974/75, precum și programul pe termen lung pentru 1975—1979, ce ar urma să fie revizuit la cea de-a XXX-a sesiune, a fost aprobat printr-o a treia rezoluție.

Problemele energiei

Comisia a invitat principalele sale organe subsidiare să acorde atenție aspectelor legate de problema energiei care sînt cuprinse în sfera lor de responsabilitate și i-au cerut Secretarului executiv să continue a stimula activitatea în domeniul modelelor matematice aplicabile sectoarelor economiei energetice, traducînd în fapt rezultatele pozitive ale unui simpozion pe această temă, care a avut loc la Alma Ata în 1973. Secretarul executiv a fost de asemenea rugat să pregătească un studiu pentru următoarea sesiune a Comisiei, cu privire la măsurile ce s-au luat — sau care ar putea fi luate — pentru a face să crească economicitatea și eficacitatea în domeniul extracției, transformării, transportului și utilizării energiei în regiunea C.E.E.

Conferință-expoziție cu privire la așezările umane

Conferința a luat notă de hotărîrea Comitetului pentru locuințe, construcții și sistematizare al C.E.E. de a-și oferi concursul pentru pregătirea Conferinței-expoziție cu privire la așezările umane, care va fi organizată de Națiunile Unite la Vancouver, Canada, în 1975. Secretarul executiv a fost rugat să-l pună la curent pe Secretarul general al Conferinței-expoziție cu discuțiile și hotărîrile Comitetului pentru locuințe, construcții și sistematizare și să-i ceară, cu ocazia viitoarei sale reuniuni, să facă tot ce-i stă în putință pentru a ajuta la pregătirea acestei Conferințe-expoziție.

Comisia a aprobat, de asemenea, mandatul unuia dintre principalele sale organe subsidiare: Consilierii guvernelor țărilor din C.E.E. pentru problemele mediului inconjurător.

Standardizare

În ceea ce privește standardizarea, Comisia și-a exprimat speranța că la cea de-a treia reuniune a autorităților guvernamentale responsabile cu politica de stabilire a normelor (iunie 1974), se vor stabili acorduri cu privire la măsurile pe care vor trebui să le ia guvernele țărilor din C.E.E. pentru a suprima obstacolele ce stau în calea comerțului internațional din lipsa unei armonizări a normelor sau a aplicării internaționale a acestora. Comisia a cerut principalelor sale organe subsidiare să continue a acorda o atenție specială problemelor standardizării, iar Secretariatul executiv să colaboreze îndeaproape și pe viitor cu secretariatele altor organizații și mai ales cu organizația internațională pentru standardizare și cu Comisia electrotehnică internațională.

Automatizare

Comisia a luat act de progresele realizate în activitățile grupului de lucru al C.E.E./O.N.U. pentru automatizare și a aprobat programul său de lucru și de priorități. Printre noile proiecte grupul de lucru a inclus o analiză a tendințelor comerțului internațional cu echipament și produse pentru automatizare, pregătirea unei reuniuni de experți, în 1975, cu privire la statisticile automatizării și o analiză comparativă a criteriilor economice în determinarea eficacității utilizării mașinilor de calcul ca auxiliare ale procesului de fabricație.

Industria mecanică și electrică

După examinarea activităților întreprinse și propuse de către Comisie în cadrul industriilor mecanice și electrice, aceasta a aprobat un program de lucru pentru 1974—75 care va include un seminar cu privire la protecția împotriva coroziei în aceste industrii, seminar care va avea loc în România în septembrie 1974. Se va convoca, de asemenea, o a doua reuniune de experți guvernamentali pentru studierea aspectelor speciale ale tendințelor și perspectivelor pieții în unele ramuri ale industriilor mecanice și electrice și o a doua reuniune de experți guvernamentali privind producția de echipament împotriva poluării și eficacitatea tehnico-economică a acestui echipament. Secretariatul va continua publicarea „Buletinului statisticilor referitoare la comerțul mondial cu produse ale industriilor

Turism

În octombrie 1975 se va reuni la Dubrovnik — Iugoslavia, un colocviu al C.E.E./O.N.U., avînd ca temă planificarea și dezvoltarea industriei turistice. Comisia a luat notă de un raport referitor la pregătirea acestui colocviu și a autorizat reunirea unei a doua reuniuni pregătitoare care va avea loc în ianuarie 1975.

Alte participări

Două țări, membre ale Comisiei — Israel și Japonia — au luat parte la sesiune cu titlu consultativ. Au fost de asemenea reprezentate: O.N.U., Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, Programul Națiunilor Unite pentru Modul Inconjurător, Fondul Monetar Internațional și G.A.T.T., precum și Consiliul de Ajutor Economic Reciproc (C.A.E.R.), Comunitatea Europeană, Federația Mondială a Sindicatelor, Organizația Internațională de Standardizare și Comisia Internațională de Electrotehnică.

Comisia a hotărît ca cea de-a XXX-a Sesiune să aibă loc la Geneva. Data probabilă a acestei sesiuni va fi 15—25 aprilie 1976.

Concluzii

„Amplă participare la dezbateri și diversitate a domeniilor abordate, au făcut, fără îndoială, din această Sesiune găzduită de România, una dintre cele mai importante reuniuni de lucru din întreaga istorie a C.E.E./O.N.U.” — avea să declare cu prilejul Conferinței de presă organizate la sfîrșitul lucrărilor, secretarul executiv al Comisiei, dr. Janez Stanovnik.

„Vreau să aduc din nou mulțumirile noastre — a continuat domnia sa — guvernului român, pentru excelențele condiții create în vederea desfășurării în bune condiții a acestei Sesiuni.

De altfel, acceptarea de către toate țările membre ale Comisiei, a invitației României, vorbește de la sine despre prestigiul de care se bucură în Europa țara Dvs., politica ei externă de largă colaborare cu toate popoarele continentului nostru.

De-a lungul participării sale la lucrările Comisiei, România și-a adus o contribuție prețioasă la căutarea în comun a celor care să ducă la cel mai curînd posibil, la soluționarea problemelor stringente ce confruntă țările europene.

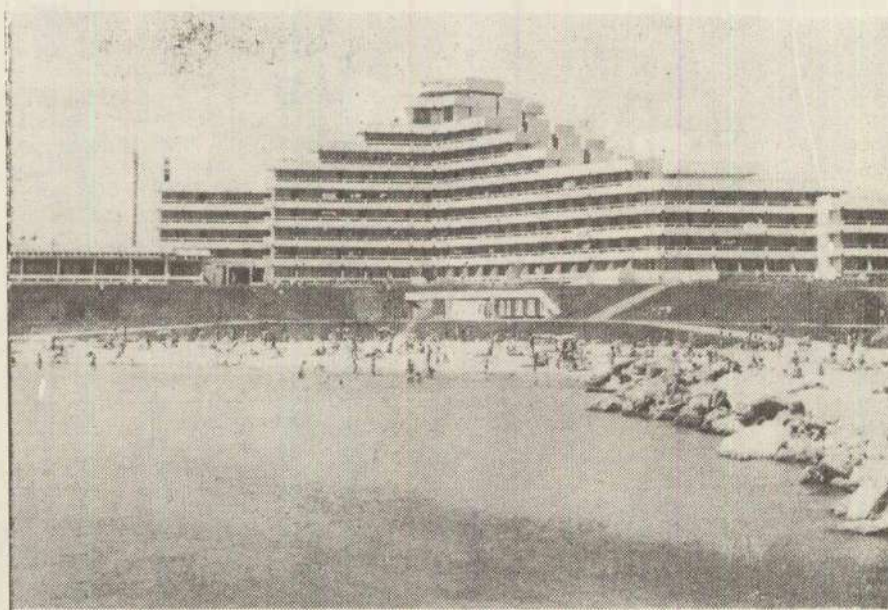
Și la această sesiune, delegația română a desfășurat o activitate laborioasă, militînd pentru creșterea rolului Comisiei în dezvoltarea diferitelor forme de cooperare economică. Acesta este și sensul rezoluției inițiate de România și adoptată de comisie, rezoluție care relevă necesitatea resimțită de statele europene de a intensifica schimburile comerciale și cooperarea tehnico-științifică în regiunea noastră.

Țin să relev, de asemenea, că ne-am simțit deosebit de onorați de prezența la una din ședințele Comisiei a președintelui României, Nicolae Ceaușescu.

Cuvîntarea domniei sale, cu un conținut de o mare valoare și abordînd în mod realist problemele care ne frîmîntă, a fost urmărită cu o deosebită atenție de către participanți.

Dialogul fructuos purtat la București, rezoluțiile adoptate, vor contribui, sînt siguri, la dinamizarea relațiilor economice intereuropene, la consolidarea climatului de desîndere pe continentul nostru”.

TEOFIL BĂLAJ

● Complexul hotelier Cap Aurora

și păstrează neștirbită valoarea, deși reprezintă datele, viziunea unor epoci diferite. „Opțiunea judecătorească nu are loc între tradiție și inovație sau antic și modern, ci între valoare și non-valoare, indiferent de ramură, gen sau specie, și fără a ierarhiza între ele formulele, manierele, stilurile”. Din acest unghi valoric, Strawinsky nu-l exclude pe Ravel și invers, Stendhal stă alături de Proust. Valorile artei străbat timpul, fiind reevaluate din unghiuri diferite, de la o epocă la alta, de la un receptor la altul. Căci ritmurile impuse de civilizația modernă pot face „să defileze prin fața noastră curente, tendințe, orientări, dar formele noi ale artei nu le înlocuiesc pe cele vechi, ci se așază cuminiți alături”. Care sînt elementele din care se deduce progresul în artă? Autorul consideră că un asemenea element îl reprezintă conștiința artistică, a creatorilor, cu și a celor care receptează arta. Fiecare creator adevărat este o conștiință a timpului său. Valorile sînt decantate în timp. O modă poate fi ușură lansării sau relansării unor opere, valoarea rămîne în timp, fiind raportată mereu la om și ideea-

lurile umanității. În timp, înțeles nu abstract, rupt de realitatea istorico-socială și nici de „individui umani vii” (Marx), dar nici raportat grosu modo la ultimele descoperiri dintr-un domeniu sau altul al științelor și tehnicii. Căci dacă știința și aplicațiile ei și-au propus dintotdeauna să depășească puterile omului, prîngindu-i forța brațelor și minții, rostul artei a fost acela de a-l situa pe om în centrul universului, al creației, de a-l defini sensibil și concret în natură și societate, deopotrivă, de a-l modela. Necesitatea artei este cu atât mai pregnantă astăzi ca reflex al esenței umane și evoluției societății, ca forță spirituală și formativă, ca manifestare creatoare, definitorie. „Universul nu se înscrie doar în registru lucidității care poate fi despicat în elemente”, rămîne mereu un teritoriu înfinat deschis artei, dincolo de calcule, de corsetul funcționalității și convențiilor. În care visurile, simburile luminoase și miturile, sețea de frumos, de armonii, imprevizibilul, incandescenta creatoare, sentimentele, farmecul împerecherii culorilor, sunetelor, cuvintelor, formelor, fantazia vor nutri mereu alte opere.

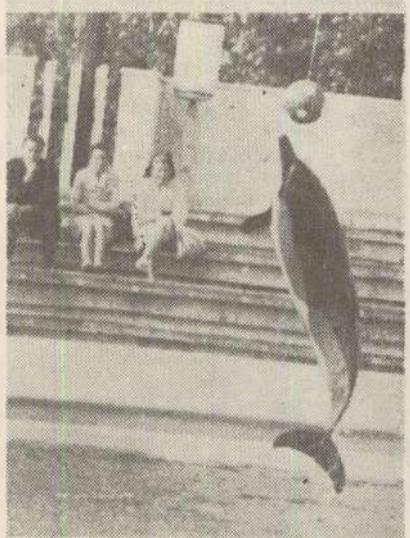
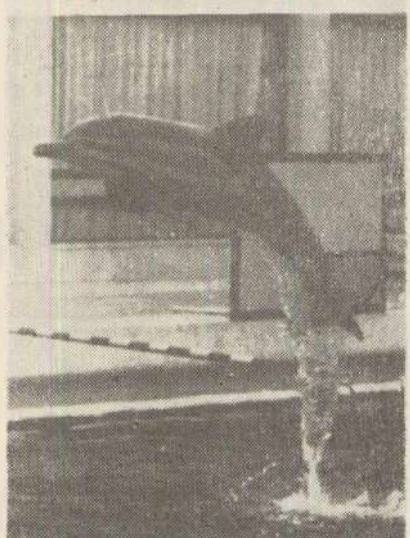
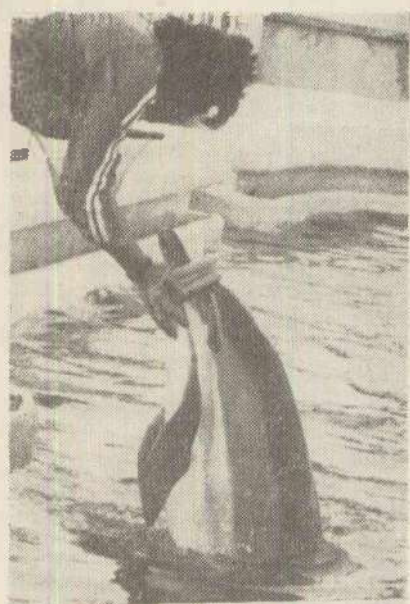
Desigur că multe din experimentele artistice din prima jumătate a secolului nostru, fenomenele de modă, teoretizările sterile au căzut azi în desuetudine. Au rămas doar acele opere caracteristice pentru conștiința socială și artistică a timpului nostru, capabile de a-l reprezenta valoric. Asistăm chiar la o „clasicizare” a unor tendințe relativ recente și care au părut u-nora aberante, ca antiromanul sau anti-teatrul, prin ce au dat mai valoros exponenții „de vîrf” ai acestor tendințe, un Eugen Ionescu sau Alain Robbe-Grillet. Să ne amintim că Manet sau Pissaro au fost priviți în manifestările lor artistice cu aceeași sau cu o mai mare suspiciune, pentru a intra apoi în cataloagele oficiale și listele academice în modul cel mai firesc? De la Cervantes la Kafka, drumul romanului este presărat de opere de o varietate incalculabilă. Tot astfel, drumul picturii, de la Rafael la Picasso, Parafrazînd un cunoscut proverb românesc, pietrele (de preț) ale valorilor, rămîn. Nu rămîne imitația, surrogatul, banalitatea, sterilită. O altă deosebire între produsele tehnico-științifice și cele artistice este aici. Artă produce unicat, sensul ei este opera unică, ire-

petabilă, în timp ce tehnica produce în serie, scopul ei este producția pe bandă. Fenomenul kitsch e un revers nefast al producției de consum, el poate stîrni unele confuzii, poate degrada gustul unora, dar, ca și celelalte falsuri, cu blazon sau etichete tipătoare, nu poate umbră adevăratele valori ale artei, expresii ale umanității și pîrgii ale înaintării ei. Artă înaintează pe coordonatele majore ale sentimentelor și aspirațiilor umane, obiectul reflecției sale este condiția umană. Finalitatea eforturilor ei este devenirea omului și umanității. În acest sens, un al doilea element al progresului în artă îl constituie perspectiva creatoare, protecția în viitor. Se înțelege că arta timpului nostru reflectă nu numai aspirațiile, dar și contradicțiile, nu numai armoniile posibile, ci și disjuncțiile, nu numai certitudinile dar și semnele de întrebare, complexitatea problemelor cu care e confruntată azi omenirea, numai astfel este viabilă, și, în felul acesta doar, vorbește omului. Artă contemporană ne arată tot mai mult imaginea unei opțiuni ferme, unei angajări deschise, militante, în favoarea dezideratelor societății, a înaintării ei.

Autorul nu împărtășește prejudecata după care diversitatea formelor și mo-

dalităților artistice ar duce la un spațiu entropic, înțeles ca impas. Varietatea este o trăsătură a artei din toate timpurile. Astfel, au putut coexista, în aceeași arie socio-culturală, în același timp, creatori diferiți, Stendhal și Flaubert, Tolstoi și Dostoevski, Edgar Poe și Walt Whitman, Gide și Roger Martin du Gard, Caragiale și Creangă, Sadoveanu și Rebreanu... Chiar și în cadrul aceluiași curent și aceluiași gen, cită deosebire e între Balzac și Tolstoi, titani ai realismului critic. De ce ne-ar mira, deci, diversitatea creatorilor de azi? Nici o altă prejudecăță, formulată de unele spirite „scientiste”, după care estetica sau critica și teoria artei nu ar fi capabile să răspundă întrebărilor, să definească esențele, să discearnă valorile artei contemporane —, nici această tentativă nu e împărtășită de autor. Pîndar și Pitagora sînt modele ale unor domenii diferite. Opera de artă nu este măsurabilă matematic și metodologiile de tip cibernetic, informațional, structural, semiotic etc., scapă din „plasa” investigației lor, însuși farmecul și imprevizibilul proprii artei.

OCTAVIAN GEORGESCU

Amplasat într-un decor natural, de autentic specific local, în imediata apropiere a mării și, undeva, pe lacul Tăbăcării, de unde se va desfășura, panoramic, viitoarea micro-deltă a Constanței, Complexul muzeistic de științele naturii stă acum, la dispoziția tuturor, ca un uriaș volum enciclopedic, cu filele larg deschise. Sau, așa cum ne spune tovarășul ing. Marcel Stanciu, directorul complexului, se află aici o taină tot mai adâncă decât a oricăror pămînturi virgine, cunoscute vreodată. Această taină cuprinde, nu este nici o exagerare, toate tările lumii ca într-un glob uriaș, colorează în albastru său un mapamond întreg, ascunzînd într-un anume fel cele mai uimitoare minuni din lumea animalelor acvatice.

Reiau discuția cu ing. Marcel Stanciu, cu omul acesta îndrăgostit de muzeistică, devotat unei idei care face cîntec muncii, născută din pasiune și din migăloasă cercetare și oferită generos, nu numai localnicilor dar și milioanele de turiști de pretutindeni. Spune domnia sa că, deși lumea strălucitoare a astrilor a atras pe temerarii cosmonauți în marea aventură științifică de cucerire a cosmosului, pămîntul, universul nostru, rămîne mai departe o lume de mistere. Universul, ne spune interlocutorul nostru, rămîne mai departe... univers, a cărui cunoaștere își

la dispoziția tuturor în municipiul Constanța

COMPLEXUL MUZEISTIC

de științele naturii

■ DELFINARIUL ■ ACVARIUL ■ PLANETARIUL ■ OBSERVATORUL ASTRONOMIC ■ MUZEUL MĂRII

păstrează integral interesul. Acum, mai mult ca oricînd, oamenii doresc să pătrundă în acest univers conștienți că sînt înzestrați cu o putere mult mai mare decît instinctul de conservare și satisfacerea nevoilor materiale; curiozitatea spiritului nostru, permanentul neastîmpăr, ne împing, ne aruncă, ne cufundă mereu în aceeași lume necunoscută.

Apresiasi au o bază reală, rezultat al unor fine observații, făcute în marile și modernele „amfiteatre” ale complexului pe care vi-l prezentăm alăturat. Pentru că aici, la doi pași, la un posibil impact al ghiolului cu marea, o taină nemărginită se ascunde lîngă noi, sub un val de apă luminoasă și ireale falduri de spumă. Este delfinariul din Constanța unde, sub bagheta unui dirijor virtuos, o familie de „artiști” inteligenți și blînzi, fac deliciul unui spectacol inedit, atît de apreciat de toate vîrstele, fie localnici, fie turiști ce ne vizitează litoralul.

Nu uităm, însă, acvariul. Mii de oameni, uneori sute de mii într-un singur an, localnici și excursioniști, în promenadele care le fac zi de zi, pe faleza mării din Constanța, mingiile cu privirea această aparență și nu se împacă cu gîndul de a nu o pătrunde niciodată. De unde și ipostaza de a rămîne pe tîrm scrutînd cu privirea adîncul nesfîrșit de alături, încercînd într-un fel să dezlege tainele acestei lumi de miracol. Dar, iată că vraja are o cheie prin care se pătrunde în lumea aceasta neașteptată, e adevărat, mult mai restrînsă decît cealaltă, dar mult mai la îndemînă. Este colecția Muzeului mării, care oferă vizitatorilor clipe de delectare și de neuitat dar și prilej de informare științifică, de confruntare pe „viu” a unor noțiuni din programa analitică, dinainte știute. Și iată că tot ce ascunde acest conti-

nent albastru, aparent de nepătruns privirilor noastre, toate acele curiozități și frumuseți, se dezvăluie vizitatorilor, în toată splendoarea lor.

Ne spune ing. Marcel Stanciu dar e la îndemîna oricui să se convingă personal. Organisme dintre cele mai necunoscute, de la formele cele mai mici, pînă la uriașii mărilor se oferă privirilor generos. Aici, mai mult ca oriunde, gingășia și multitudinea cochiliilor de scoici ne înlesnește posibilitatea să ne imaginăm, cu nostalgie, viața lor intimă din adîncuri. Da, are dreptate interlocutorul nostru: oricît de minunată ne apare o poiană însoțită, oricît de incîntătoare este multitudinea de culori a florilor și insectelor, coloritul cochiliilor de scoici și de melci exotici nu are asemănare, deși razele soarelui pătrund cu greu printre paturile de apă, iar abisul mărilor pare atît de întunecat și de sumbru.

Vizitatorii din acest sezon estival vor putea constata că frumusețea speciilor marine este întregită de fama fără asemănare a bureților de mare, a mărgeanului, specie de octocoralier, cu scheletul roșu, specific Mării Mediterane și de dantelăria corallilor calcaroși și a briozoarelor. Pe lîngă celelalte exponate, ne precizează directorul complexului muzeistic, stelele de mare, prevăzute cu brațe scurte și late, brațe cilindrice sau extrem de ramificate (Gorgonocephalus) întregesc peisajul de basm al muzeului. Pentru viitorii vizitatori ai muzeului, e bine să precizăm că natura ascunde, în spatele acestor forme, apriga luptă pentru existență a speciilor, caracterizată de neobosită căutare a hranei și a „adăpostului” ca și de luptă dintre specii pentru firească supraviețuire.

E locul să precizăm, din aceeași nevoie de a ne informa cititorii, că speciile acvatice, ca și celelalte viețuitoare, prezintă numeroase adaptări. Se poate observa că unele organisme

domină prin dimensiunile lor uriașe. O balenă ucigașă, reproducă la scară apropiată de dimensiunile sale naturale, se află în muzeu sub forma unui mular, alături de scheletul natural al craniului (și citeva vertebre) ale unei asemenea balene.

Imaginile fotografice, care ilustrează pagina de față, ca și programele celorlalte unități ale complexului, publicate alăturat, vă pot sugera un lucru lesne de făcut: o vizită sau mai multe, în acest sezon turistic, pe litoralul nostru românesc:

☆

Văzută de afară, construcția Delfinariului seamănă mai curînd cu niște arene romane, la dimensiuni liliputane. Urcîndu-i scările, imaginea se schimbă și emoția crește. Te afli, de fapt, într-o sală de spectacole, cu scări și foaiere, o sală circulară, cu o piscină fluorescentă în locul tradiționalelor scene imobile. „Trupa”, delfini dresați, dintre care doi sînt acum de notorietate publică, Harly și

Filmoteca Planetariului oferă:

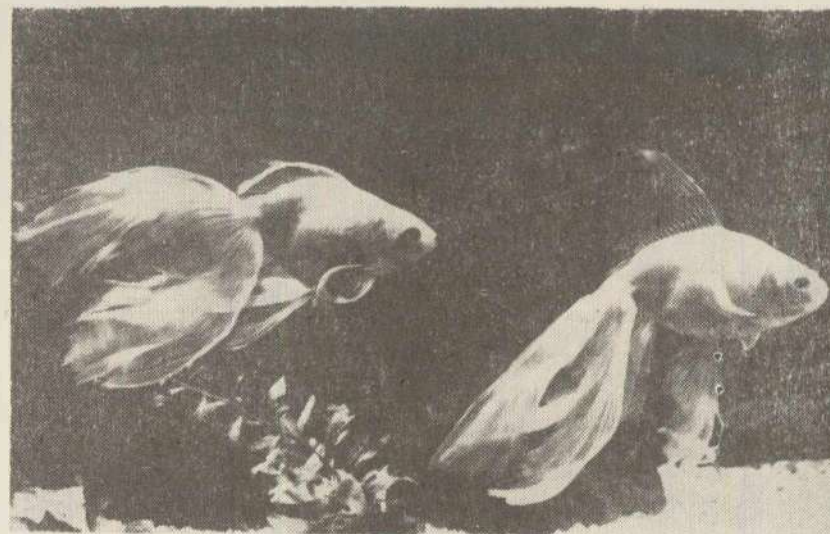
- întîlnire cu cerul,
- locul nostru în univers,
- dialog cu stelele,
- mișcările pămîntului,
- arhitectura universului,
- despre comete,
- mișcarea aparentă a planetelor,
- măsurarea timpului,
- ceasornicul universului,
- Gagarin al nostru,
- omul din Lună,
- săgeata cosmică,
- Apollo,
- Lunohod 1,
- Intercosmos 1

Observatorul astronomic

O călătorie spre aștri, aici, este posibilă oricînd. În cadrul stației solare și a observatorului astronomic se pot vedea detaliile discului solar, proiectate pe un ecran la o scară considerabilă. Alături, un telescop și două lunete permit observarea în bune condițiuni a reliefului selenar, detaliile principalelor planete, ale numeroaselor stele duble, roiuri și nebuloase.

Tarif: Planetariu 2 lei

Stația solară și observatorul astronomic 2 lei.

Nosta, două exemplare aparținînd speciei Phocaena din Marea Neagră de cîte 1,5 m lungime și 50 kg fiecare. De la salturile și aruncările la coș, repertoriul lor va fi cu mult îmbogățit iar numărul protagoniștilor va fi mărit cu exemplare din specia Delphinus delphis, originare tot din Marea Neagră.

Iubim aceste animale dintr-o veche credință că delfinul i-a fost totdeauna util omului, fiind blind și neatacînd niciodată o ființă umană.

Delfinariul și colectivul său de specialiști vă dă întîlnire în fiecare zi, cu cîte 4 și 6 reprezentații.

☆

Considerat ca un mijloc de răspîndire a științei, Planetariul din Constanța înlesnește cunoașterea cerului și a traseelor altor călătorii cosmice ale omului de pînă acum: Din „repertoriul” său sînt notăm posibilitatea care i se oferă vizitatorului de a înțelege mai ușor diverse fenomene astronomice, ca răsăritul și apusul astrilor, eclipsele de soare și de lună, succesiunea zilelor și a nopților, mișcările planetelor, atîtea alte spectaculoase imagini ale lumii cerești.

Elevii, studenții și militarii în termen beneficiază de 50% reducere.

Locul de întîlnire:
B-dul V.I. Lenin nr. 267
Constanța
Telefon 13927

Începînd cu data de 1 iunie a.c., Complexul muzeistic de științele naturii funcționează după următorul program:

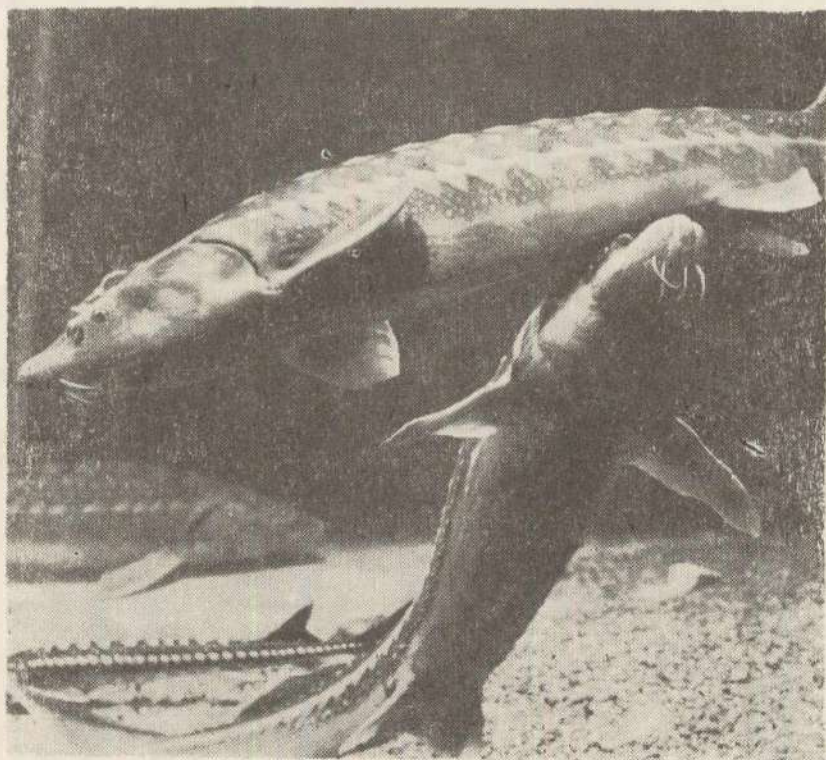
- ACVARIUL: 9-21,30 zilnic

- MUZEUL MĂRII: 9-21,30 zilnic

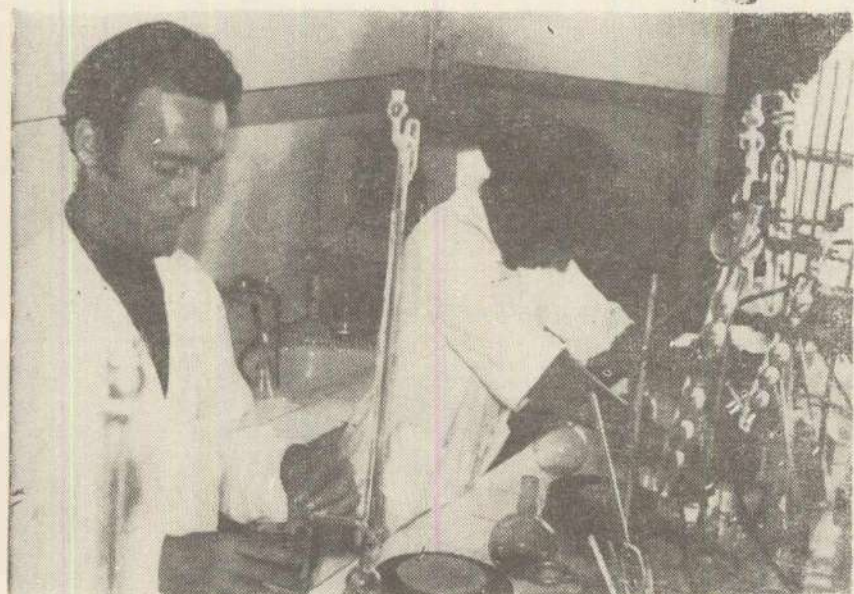
- DELFINARIUL: 9-19,30 cu program de spectacole (dresură de delfini) la orele 9, 11, 15, 17, 19.

- PLANETARIUL: 8-22 zilnic, cu program de spectacole la orele: 8, 9,30, 11,30, 13,00, 15,30, 16,00, 17,30, 19,30, 20,30, 21,00.

- OBSERVATORUL ASTRONOMIC: Între orele 9-16 (pe cer senin) se pot efectua observații directe asupra soarelui, iar între orele 20,30-22,00 se pot efectua observații astronomice, cu ajutorul telescopului, asupra Lunei și altor planete.

„FURNALELE“ INDUSTRIEI ALIMENTARE — acolo unde se pregătesc meniurile cîtorva sute de mii de animale

Verdele cimpiei, un verde greu, mat, plin de sănătate, verdele acestui an în care puterea de germinare a pămîntului, sevă din seva de unt a gîlei noastre, a făcut să vegeteze mai spornic ca oricînd miile de hectare bine lucrate. În acest decor de perpetuă primăvară, între luncile cultivate cu furaje, se ridică o construcție de dimensiunile unui mare combinat.

Ne aflăm, de fapt, la Fabrica de nutrețuri combinate Poarta Albă, situată pe șoseaua Nazarcea — Constanța. Fabrica, pentru că așa se află înscrisă în nomenclatorul unităților de acest fel, este mai curînd o adevărată platformă industrială, cu furnale și silozuri și baterii, vreo zece la număr, o uzină cu silozuri și bunkere.

Fabrica de nutrețuri combinate Poarta Albă — unitate a Asociației intercooperatiste, la care sînt afiliate inclusiv cooperativele agricole de producție din județul Tulcea — lasă impresia unei platforme siderurgice, aflate sub foc continuu și cu producție continuă, livrată ritmic, într-un flux neîntrerupt.

Oaspeți fiindu-i, intrăm pe poarta principală, uimiți de ordinea care domnește pretutindeni. Gazdă, tovarășul Mircea Șerban, directorul fabricii. Începem vizita prin a reține că ceea ce numeam noi furnale și turle, au diminutive care înseamnă aici „magazie” și „moară”. Dar, în timp ce magazia urcă pe verticală ca o orgă, moara se înfățișează ca o uzină în toată accepția cuvîntului.

Nu, nu trebuie să ne speriem, ne spune directorul. Totul e simplu. Din magazie, din silozurile acestea în care sînt depozitate mii de tone de cereale, concentrațiile sînt distribuite în moară și, de aici, mai departe, se transformă în făinuri, după rețete calculate în laboratoare. Reținem din spusele tovarășului Mircea Șerban că această secție, cit o fabrică, lucrează neîntrerupt și livrează clienților, de fapt întreprinderilor agricole de stat și complexelor intercooperatiste, făinuri din orz, din porumb sau din resturi de soia, după rețete științifice concepute și îndejuns verificate, pe sortimente cu destinație anume, adică un anumit amestec pentru viței, altele pentru pui și porci, aflați la îngrășat ori pentru vacile de lapte și pentru alte animale, aflate în marile ferme ale agriculturii noastre.

Și rețetele? Directorul ne înțelege curiozitatea. Sînt zeci de rețete, ne spune domnia sa, dîndu-ne asigurări cu toată seriozitatea științifică, concepute dinainte, în așa fel încît e de ajuns ca un simplu operator să le „poruncească” pe claviatura tabloului de comandă pentru ca sortimentul respectiv să fie produs, în proporțiile stabilite, fără nici o altă intervenție manuală. E ca și cum un robot nevăzut, spunea un confrate, un computer dacă vreți, ar fi pus să lucreze neîntrerupt, sigur și matematic exact, după ce — bineînțeles — tot omul i-a împropătat odată „memoria”, comandîndu-i anticipat mișcările, printr-o simplă apăsare de buton.

Primim și alte explicații și, totuși, nu ne convingem că a-

ceste agregate n-am putea să le botezăm altfel decît „moară” atîta timp cît ele sînt niște furnale sub foc continuu care nu macină decît orz, porumb și șroturi, care fac altceva, adică un amestec de făinuri, de vitamine, săruri minerale și proteine vegetale, capabile să constituie cele mai bune meniuri pentru „ospetele” atîtor mii de animale, cărora Fabrica de nutrețuri combinate le livrează zilnic în cantități vagonabile.

Hotărît lucru, „moara” aceasta e un laborator de mari dimensiuni și oamenii ei, cercetători în toată legea.

— Producem aici, precizează tovarășul Mircea Șerban, directorul, și făinuri minerale din cretă sau cărbuni, unele dintre ele adevărate condimente pentru hrana porcinelor, o hrană concepută de medici și zootehniști, un produs de interes științific. De fapt, acum, vara mai lucrăm cu o secție (o fabrică a aceleiași fabricii). Este vorba de secția de uscat furaje verzi, secție care prelucurează masa verde a unei suprafețe de cîteva sute de hectare, cultivate cu lucernă irigată și pe care o transformă în brichete și granule, în funcție de solicitări.

FRUNTAȘI :

Niță Constantin
Murică Marin
Corbeanu Sidoare
Barbu Elena
Mărledeanu Cornel
Albrig Gheorghe
Subțirică Grigore
Roșu Ion

Beneficiarul acestui combinat, — I.A.S. și cooperativele agricole de producție asociate —, formează o „piață complexă”. Ei, da, se poate vorbi, la alte dimensiuni, despre avantajele asocierii, măsură politică pe deplin verificată. Producțiile mari din zootehnia județului, producțiile la care va trebui să ajungem și în acest an, presupuneau, mai exact, impuneau măsuri îndrăznețe, o concentrare a eforturilor comune și organizare de tip industrial, care să asigure plusul de eficiență economică. Și existența acestui combinat le confirmă.

Și, în timp ce rețetele zootehniei de la Poarta Albă continuă să malaxeze neîntrerupt sporul de vitamine și de proteine, contabilul șef al unității, tovarășul Radu Doicaru, ne calculează eficiența economică a ceea ce produc furnalele bunăstării. Aflăm că, dincolo de balanțele financiare, depășirile de plan înseamnă mai multă carne și mai mult lapte pe piețele orașelor.

Cu ce bilanț încheie fabrica activitatea primelor cinci luni din anul acesta, tovarășe Radu Doicaru? Simplu! Economistul pune mîna pe condei și adună, înmulțește și adună, cifrele dînd o altă dimensiune

combinatului despre care ne ocupăm.

Întreprinderea pentru producerea furajelor combinate Poarta-Albă a produs pînă la 31 mai 1974 56.000 tone furaje. Reducerea cheltuielilor a fost 200.000 lei. Aceasta în urma economisirii cite unui leu la fiecare 1.000 lei. Întreprinderea are 56 de unități beneficiare C.A.P., I.A.S., 8 complexe intercooperatiste și 2 unități de stat pentru creșterea porcinelor.

☆

Da, să recunoaștem, este aici vorba de o continuitate a efortului depus și pînă acum. E suficient să ne amintim că, anul trecut, valoarea producției globale realizate a fost cu 11.200.000 lei mai mare decît cea planificată. Să mai adăugăm că, la bilanțul încheiat, se subînțeleg și cele 750.000 lei, ceea ce reprezintă beneficiu peste plan.

Interlocutorul nostru, tovarășul Radu Doicaru, ne spune că lucrătorii acestei fabrici au satisfacția ca, într-un timp foarte scurt, cîștigul lor mediu să crească cu 215 lei pe lună. Sînt și alte cifre de bilanț, ne asigură contabilul șef, sînt și alte acțiuni în curs de aplicare care vizează, în final, ridicarea eficienței tuturor sectoarelor de producție.

Cifre de bilanț, succese la zi, inițiative pornite din conștiința fiecăruia și din hotărîrea unanimă de a întâmpina cea de-a treizecea aniversare a eliberării patriei noastre și cel de al XI-lea Congres al partidului, cu realizări superioare în toate sectoarele. Pentru că, cea mai de reținut dintre toate explicațiile acestor succese este entuziasmul oamenilor, conștiința că vor realiza sarcinile acestui cincinal cu mult mai devreme. Directorul, împreună cu secretarul organizației de partid și președintele sindicatului, ne vorbesc despre numeroasele acțiuni politice, bine gîndite, întreprinse în ultimul timp.

Dintre toate, reia directorul discuția, o hotărîre se desprinde detașat, aceea de a munci mai bine, cu forțe sporite. Datoria noastră de căpetenie, de fiecare zi, este aceea de a face totul pentru a menține în permanentă starea de funcționare la toate utilajele și agregatele instalațiilor, de a le ridica nu numai la capacitatea

proiectată, parametri atinși cu mult înainte, dar și a calității, cu mult mai ridicată.

Stă în puterea noastră, este de părere și contabilul șef, să realizăm sarcinile cincinalului în patru ani și jumătate. În același context, directorul adaugă: Sîntem preocupați să menținem în funcțiune toate instalațiile și utilajele, acordînd o atenție deosebită revizuirii și întreținerii acestora. Este, de asemenea, în preocuparea noastră problema întăririi disciplinei în producție și, cu deosebire, cea privitoare la perfecționarea modului de predare și primire a utilajelor, la locul de muncă, în cadrul turelor, măsuri care vor contribui la eliminarea timpului neproductiv. Reținem, totodată, grija acordată pregătirii și perfecționării cadrelor, în raport de cerințe și nevoi, precum și organizării cursurilor pentru ridicarea calificării operatorilor, muncitorilor și dozatorilor. Neîndoielnic, colectivul acesta dispune de suficiente rezerve interne și de o înaltă conștiințiozitate pentru a-și respecta cuvîntul dat.

Doveditoare este hotărîrea de a munci mai bine, de a produce mai mult și de o calitate superioară, de a asigura beneficiarilor pășuni și nutrețuri combinate în cantități sporite, livrate ritmic. Și tot atît de doveditoare este disciplina în care muncește întregul colectiv, grija lui pentru apărarea avutului obștesc, devotamentul pentru fabrică, pentru prestigiul produselor ei. Așa se explică, poate, grija tuturor pentru certificatul de calitate cu care fiecare tonă de făinuri furajere pleacă zilnic spre complexe și ferme zootehnice, acolo unde se hotărîște, în fapt, creșterea producției de lapte, carne și ouă, sporul de belșug care se revărsă în casele noastre.

„Furnalele” industriei alimentare, acolo unde se pregătesc meniurile cîtorva sute de mii de animale, lucrează din plin, iar fiecare șarjă ieșită pe rampa de expediție poartă marca hîrniciei și a răspunderii totale.

Și rezultatele obținute pînă acum sînt o garanție deplină. Fabrica de nutrețuri combinate de la Poarta Albă se dovedește a fi același mare rezervor de proteine, uriașă uzină care contribuie la creșterea producțiilor de lapte, carne și ouă, concludentă dovadă a justetei măsurii luate de partid, de a trece la forme superioare de în-tr-ajutorare.

ECHINOCTIU LA HANOVRA (II)

contraste

Mă uit și-acum la programul înmănat în seara echinocțiului. Este interesant cite amintiri poate răscoli un document care nu oferă nimic altceva decît consemnarea zi cu zi a unor ore și a activităților prevăzute a se executa.

Îmi rememorez vizitele la Laatzen și Barsinghausen, la Letter și la cabana din Wennigsen, la Bremen, la Hamburg și la Frankfurt.

S-ar putea spune multe despre orașele germane. Toate — cite le-am văzut, zoriți de timpuri care în asemenea ocazii porcă trece pe lângă noi în goana mare — toate poartă deopotrivă amintirile unor strălucite vremi apuse, toate păstrează încă urmele electrizate ale rănilor adînc provocate de războiul în care hitlerismul a tîrît aproape toată lumea, toate poartă semnele vădite ale aspirațiilor spre modernizare.

Am cunoscut, în vizitele noastre, toate categoriile de vîrstă ale tineretului Germaniei Federale, de la preșcolari pînă la tinerii licențiați preocupăți să se integreze în fluxul unei vieți de muncă constructivă destinată atît propriei împliniri, cît și nevoilor obștești.

Ne-am întîlnit într-o dimineață cu copiii de la grădinița din Wülferoder Strasse — din orașul Laatzen — unde ne-a primit cu fața mereu zîmbitoare, domnișoara Heidi, directoarea acestui complex preșcolar, cu program prelungit.

Am apreciat spiritul practic de care au fost călăuziți constructorii localului. Fiecare grupă de copii dispune de o sală pentru activități obligatorii, de un grup sanitar, de vestiar, deci de un fel de sediu propriu pe care cei mici se deprind să-l gospodărească. Pentru orele lor de activități libere copiii au la îndemînă jocuri care să le dezvolte perspicacitatea, atenția, îndemîntarea, răbdarea, gîndirea și o serie de alte calități aștî de necesare evoluției lor viitoare.

În după amiaza aceleiași zile, am fost la Barsinghausen oaspeții preadolescenților „pensionari” de la o casă a copilului. Dincolo de atmosfera familiară am remarcat raportul de sobră și totuși caldă comunicativitate dintre micii „pensionari” și educatori. Se discută deschis, se confruntă și se argumentează opinii și atitudini, se găsesc și se acceptă soluții prin acordul perfect al ambelor părți. Ceea ce m-a impresionat, a fost gruparea elevilor pe... familii. O grupă de 6-8-10 copii de vîrste diferite formează o familie. Familia dispune de un dormitor comun, o cameră de zi, o sufragerie și chiar o bucătărie. Între copii se statornicește astfel relații

frățești. Educatorii își iau în serios rolul de părinți. Membrii familiei au sarcini precise — ca într-o familie obișnuită — sarcini care privesc amenajarea și întreținerea „locuinței”, rezolvarea a o serie de treburi gospodărești (la bucătărie, la aranjatul mesei — etc., etc.) ca într-o casă cu mai mulți copii. Instituția dispune de ateliere, de săli de joc, de terenuri de sport, grădini, bibliotecă etc.

Această preocupare pentru formarea și dezvoltarea multilaterală a tineretului constituie o preocupare a administrației landului Hanovra. Am vizitat două mari centre școlare: cel de la Letter și cel de la Barsinghausen. Sînt două instituții moderne sub toate aspectele: local, tehnologic didactică, dotare tehnică și sportivă. Școlile vizitate sînt organizate pe cabinete în care și elevii și profesorii au la dispoziție aparate, materiale, instalații care să ușureze procesul de instruire, să-i crească gradul de eficiență. Laboratoare și săli pentru ateliere, săli de educație fizică, piscine și terenuri de sport. Am asistat într-o după amiază la seria de activități din piscina complexului sportiv de la Barsinghausen. Pe terasele din preajma bazinului — la parter și la etaj — grupe de tineri executau sub îndrumarea instructorilor, mișcări pregătitoare pentru învățarea înotului; în bazin se puteau întîlni grupe de începători dar și avansați care se antrenau pentru înotul de performanță. Tinerii unei asociații de micî salvatori ne-au oferit un scurt program de exerciții pentru antrenarea celor ce voiau să-și însușească tehnica salvării persoanelor expuse inecului. A doua zi, dimineața — era duminică — am urmărit în sala de sport a aceluiași complex, un interesant concurs de educație fizică în desfășurarea căruia copiii rezolvau aproape toate problemele, instalau aparatele, verificau listele concurenților, dădeau explicații, urmăreau exercițiile și consemnau rezultatele. Profesorii instructori erau simpli coordonatori și consultanți.

La casele de cultură ale tineretului — și la Hanovra, mi s-a spus că sînt opt — sînt tineri care conduc cursuri, propun și pregătesc programe de activitate artistică și tehnică. I-am urmărit pe ucenicii din atelierele școlii ale întreprinderii Metal-Cablu în orele lor de pregătire practică, pe tinerii studenți și muncitori în cercurile a două case ale lor. Am fost conduși și am petrecut o noapte veselă la cabana de la Wennigsen, am fost oaspeții taberei de la Otterndorf, aproape de vărsarea Elbei în Marea Nordului și am trăit emoția întîlnirii aici cu drapelul patriei noastre care, alături de drapelele celorlalte țări co-și trimite aici, prin schimb, serii de

tineri, vara la odihnă, flutura în adierea răcoroasă încă a brizei primăvăratice.

Duminică după masă, am fost, împreună cu prietenul Birda de la Cernavoda, oaspeții Marliesei Schaffer, tînră educatoare, flica unui muncitor lăcătuș de la o fabrică de zahăr și ai familiei Wolfgang și Brunhilde Kampe — ea educatoare, el student inginer — toți din Ronnenberg. Am fost primiți pretutindeni cu prietenie. Ne-au impresionat, peste tot pe unde am umblat, cuvintele frumoase la adresa României și, mai ales, admirația pentru tovarășul Nicolae Ceaușescu a cărui vizită în 1973 în Germania Federală era socotită ca un eveniment de primordială importanță pentru dezvoltarea în continuare a colaborării prietenești între cele două țări și popoare.

...Privesc programul. Și-mi apar, alături de impresii plăcute și imagini întunecate.

La marginea orașului Barsinghausen, o serie de blocuri noi și frumoase, dar pustii. Ni s-a spus că, din cauza chiriilor prea mari, nimeni nu se încumetă să ocupe vreun apartament. În școlile moderne am rămas surprins de pestrițătura ținutei cu totul inestetică a elevilor și am fost pur și simplu stupefiat în fața plăcuței care arăta că acolo este o „cameră de fumat pentru elevi”. Observind mirarea mea, una dintre gazde m-a întrebat: „— Ar fi fost mai bine ca elevii să fi fumat în closet?” „— Categorie nu! Dar mi se pare că o asemenea oficializare a fumatului vine în contradicție cu avertismentele tot mai alarmante ale medicinei privind nocivitatea acestui viciu. Și apoi, aveți certitudinea că în această cameră, în pauze, nu se fumează și țigări cu droguri?” Întrebarea mea a rămas fără răspuns.

Pe trotuarele marilor magistrale am întîlnit un soi de cerșetori sui generis. Grupuri de tineri hipi și-au așezat pe asfalt, în cerc, cutiile instrumentelor muzicale și executau diferite melodii, așteptînd ca trecătorii să arunce în schimb, citeva monede. Tinerii artiști cerșetori erau sănătoși și viguroși. Se pare că vagabondajul a devenit pentru ei un modus vivendi.

Pe sub poduri, prin pasajele de nivel, întinsă pe cimentul gol, se odihnea mizeria umană.

Tabloul e deprimant...

Mi-e dor de patrie.

...Și iată și ceasul plecării. Trenul pornește ușor. Miinile prietenilor rămași pe peron fluturî în lumina dimineții ca aripile unor pescăruși... Genoese Hubert Brenner, împreună cu cei doi copii, ne însoțește pînă la Frankfurt, unde ne conduce într-o scurtă vizită prin oraș.

Seara, în drum spre gară, Hubert intră într-o florărie și cumpără pentru fiecare din noi, cite un fir de trandafir roșu pe care ni-l dăruiește în clipa despărțirii. Ne îmbrățișăm... Oferim insigne micilor Doris și Detlef... Apoi, cu un gest spontan, adunăm laolaltă florile și-l rugăm pe Hubert să le ofere din partea noastră, soției lui. Ochii i se umezesc. Ar vrea să mai spună ceva, dar nu poate. Agită ușor buchetul roșu.

— Auf wiedersehen...

— La revedere în România!...

ION BĂDICĂ

fața spre mare a liguriei

După ce o bună bucată de vreme, instalați în fotoliile elegante ale unui „Canavel”, am pluit deasupra „valurilor de vată”, (o „vată” imaculată, cristalină), a norilor, iată-ne cabrînd într-o perfectă stare de vizibilitate, datorată unei splendide zile însoțite, deasupra pămîntului plin de farmec și frumusețe, de bogăție și sîrăcie, de inedit și de obișnuit al Italiei. De sus, golful Genovei — țința călătoriei noastre — se înfățișează ca un evantai de localități mărginite într-o extremitate de un nesfîrșit albastru al Mării Liguriei, iar între ele, legate de un incintător covor verde al munților și colinelor, ce coboară, într-o impresionantă cascadă, pînă în mare. Privită dinspre larg către interior, Liguria pare un lanț de orașe, de localități turistice costiere, de porturi și de centre industriale puternice, a căror fericități aranjare geografică se confundă uneori cu stîncile de forme dintre cele mai diverse și mai ciudate, cu promontorii și plaje ornamentate cu flori, cu multe flori, cu pini și palmieri, cu coline verzuie-argintii, ce dau posibilitate mîșlînlor să se întindă pe zone vaste în interiorul regiunii.

Italianii, și nu numai ei, numesc această parte a Italiei „Riviera italiana” sau „țara ascunsă”. Fără a fi deranjată, ci dimpotrivă favorizată, de diversitatea extraordinară a reliefului, localitățile sale iau forme și nuanțe ce le diferențiază foarte mult una de alta.

Chiar dacă — așa cum ne spun amabili noștri însoțitori, campagno Giorgio Azzari și Eugenio Cai. — pentru mulți turiști, pentru mulți oameni este mai puțin cunoscută, este mai puțin frecventată decît cea de Panente (de apus), riviera di Levante (coasta Liguriei de răsărit) rămîne o excepție în peisajul turistic italian. Cuprînsă între cele două provincii ligurice Genova și La Spezia, „Riviera di Levante” este străbătută de la un capăt la altul de o șosea — L'Aurelia — ce cu insistență urmărește țărmul mării, dar care, din cauza configurației accidentate a acestuia este forțată să se „înfigă” în unele locuri în uscat. Tot aici, regiunea este brăzdată de o cale ferată roalță anevoios și costisitor, dar care răspîndește cu prisosință efortul constructiv și financiar prin marea sa utilitate și „prezentatoare” de frumusețe. Pe acest traseu între cele două orașe, se numără 90 de tunele. Trenul merge mai mult pe sub pămînt, pe sub coline sau pe viaducte decît pe pămînt. Aci merge printre roci, printre stînci, aci se întinde de-a lungul unui golfului. Peisajul parcă se schimbă cu o viteză mai mare decît viteza de înaintare a trenului sau a automobilului. Ici stînci ascuțite, povirnișuri repezi, abrupte, acolo mîșlini în plină rodire sau uscați de bătrînețea sîtelor de ani, dincolo întinderi nesfîrșite de verde și o mare de un albastru scintilănt, care într-un nesfîrșit zbucium, într-o frămîntată mișcare ba se frînge lent în coastă, ba se lovește cu toată furia în stîncile ce străjuiesc golfulurile cu dărnăcie oferite de natură.

Sus, la înălțimi, fie ruinele unor vechi așezări genoveze, romane, fie perspectiva unui sătuc alb sau roz, culoare căpătată după dominanța culorii caselor sale cochete și mîndre, sau mai departe unul dintre numeroasele orașe care dau renume și prosperitate coastei orientale a Italiei. Iar peste tot și peste toate oamenii — această amestecătură de naționalități, de ființe vesele și triste, de oameni auți și de oameni scîpătați, de oameni care stăpînesc frumusețea locurilor și care au creat și creează destinul lor. Cuvintele sînt puține și fără putere de convingere parcă să poți

descrie oamenii și locurile de aici. Sînt necesare tablouri, imagini foto sau cinematografice să poți înfățișa să zicem splendorile arhitecturale mai noi sau mai vechi ale Genovei, aglomerația de industrii din Genova, Arenzano și Cogoleto la vest, tumultul porturilor Genova, Savona sau La Spezia, frumusețile radiante ale peisajelor ce se succed pînă la Nervi și Golful paradisiului la est, sau farmecul localităților și al naturii care te conduce către nord, traversînd Valea Polcevara, Bisagno și Apeninul Verde de lîngă Genova.

Iată-ne în Albano. Aici ai un binecîmerat prilej de a te desfăta privind peisaje incintătoare. Într-o parte și se desfășoară coasta de răsărit, pînă la promontoriul Portofino, iar în cealaltă parte, de apus, peisaje rare pînă la Voltri și Arenzano, țărmul fiind presărat de sătucuri de culoare albă.

Alte drumuri, ce conduc către „orășelul închis” Comogli, ce de departe apare ca un covor verde cu mii de pete albe, boscheții de mîșlini de la Recco, vesulul orășel care se află la adăpostul unor coline ce se profilează vag, formînd lungul promontoriu al vestitului Portofino, apoi orășelul Tigulio, „cuiub” de la Santa Margherita, dominată de un deal fertil, pe care este ridicat impozant vechiul palat al centurionilor. Nu mai puțin incintătoare sînt, în continuare, Chiavari, Rapallo, Levagna, Cavi, Sestri Levante și serpentinele de la For-nabuona. Chiar și celui mai vechi maestru al culorilor îi este greu să redea pe pînelul său splendidul peisaj al „spinărilor” colindor îmbrăcate în mîșlini, în timp ce în golfuletele mai izolate licăresc în mijlocul frunzișului verde, aurul mai palid al lămiului și aurul mai viu, mai pronunțat, al portocalului. Ici cactuși și aloi spinoși, colo palmieri înalți cu lungi ramuri legănate de briza binefăcătoare a mării, sus, pe coline pînă de tip meridional, stejari, arbuști de tot felul, veșnic verzi, iar jos, marca verde de ea, blindă și aspră în același timp, murmură plăcut refrenul unui cîntec ce te atrage, ce te răsfăță și te invită de-a lungul plajei cu mult soare și mult prundis.

Urmărind traseul liniei ferate călătorul întîlnește frumoasele localități Riva Trigoso, Moneglia, Doiva, Bonassola, Levante, Cinque Terre și La Spezia, un oraș modern, renumit prin șantierile sale navale, Arsenalul militar, construit în 1861, Muzeul naval și multe, multe vechi monumente istorice. De o rară frumusețe este Cinque Terre, cu satele sale Rio Maggiorre, Monterosso, Corniglia, Manarola și Vernazza. Aici întîlnești parfumul de înegat al vinului de „Cinque Terre”. De la înălțimea munților ce par că se prăbusec în mare, pînă la poalele udate de valuri, se desfășoară o podgorie roditoare. Podgoria de aici, foarte veche, producea licorile consumate la marile banchete ale romanielor. Imortalizate pe pînzele lui Tele-maco Signorini și Antonio Discovole, „Cinque Terre” merită a fi vizitate, a fi fotografiate sau filmate pentru că, prin așezarea și unicitatea lor, merită cu prisosință a fi căpătată aprecierea că „oferă tot ce oferă lumea mai frumos”.

Aceasta este „fața spre mare” a Liguriei. Aici se unesc într-un farmec aparte natura cu eforturile oamenilor pentru a-și perfecționa modul de viață și de trai, fără a afecta farmecul naturii. Există în această parte a Italiei o poezie care pare a fi însăși esența vieții de aici. Fără această poezie a naturii, Liguria nu ar fi ceea ce este.

DUMITRU MĂNDROIU

